

ГРАД ПОЖАРЕВАЦ

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО
УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА СА ТЕРИТОРИЈЕ
ГРАДА ПОЖАРЕВЦА ЗА ПЕРИОД 2021–2023. ГОДИНЕ**

Пожаревац, 2020. године

Садржај

УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА	4
1 УВОД	5
2 СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ	9
2.1 Локалне стратегије	9
2.2 Институционални оквир на локалном нивоу	13
2.2.1 Локални механизми за инклузију Рома	13
2.2.2 Локални актери значајни за социјално укључивање Рома и Ромкиња	14
3 ОПШТИ ПОДАЦИ О ГРАДУ ПОЖАРЕВЦУ	16
3.1 Географски подаци	16
3.2 Демографски подаци	17
3.2.1 Демографски подаци према Попису из 2011. године	17
3.2.2 Профил града Пожаревца	18
3.3 Општи подаци о Ромима	18
3.3.1 Образовање	21
3.3.2 Регистрована незапосленост	23
3.3.3 Становање	25
3.3.4 Здравствена заштита	29
3.3.5 Социјална заштита	30
3.4 Политике и праксе локалне управе и локалних институција	30
3.4.1 Образовање	31
3.4.2 Становање	32
3.4.3 Запошљавање	32
3.4.4 Социјална заштита	33
3.4.5 Пројектне иницијативе на локалном нивоу	34
3.5 SWOT анализа	40
3.5.1 Образовање	40
3.5.2 Социјална заштита	41
3.5.3 Запошљавање	42
3.5.4 Здравствена заштита	43
3.5.5 Становање	44
4 ЦИЉЕВИ И МЕРЕ	46
5 АКЦИОНИ ПЛАН	48

6	ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА	77
7	ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ	85
7.1	Поступак спровођења и одговорност актера	85
7.2	Вредновање учинка и извештавање	86
8	Листа скраћеница	87
9	ПРИЛОЗИ	88

УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Локални акциони план за унапређење положаја Рома на територији Града Пожаревца, наставио је да помаже овој осетљивој заједници како би у блиској будућности престала да носи тај статус.

Већ је препознато да се у у самом корену проблема које ромска популација има налази образовање, и овај документ има за циљ да генерацијама које долазе то усади као врхунски приоритет.

Стереотипи који владају о Ромима најлакше су рушени примерима сјајних младих људи који су се из сиромашних средина уздигли до факултетске дипломе захваљујући напорним радом и неоспорним талентом.

Оно што ми желимо је да имплементирањем овог документа, број тих талената који се због немаштине зауставио на основном школовању, сведемо на минимум.

Мишљења сам да би сваки позитиван пример изазвао ланчану реакцију и да би у наредној деценији успели да млади Ром или Ромкиња без минимум средњошколске дипломе били изузетак, а не правило.

Упоредо са тим, намера нам је да помагањем у области запошљавања и самозапошљавања смањимо потребу за социјалним давањима јер осећај припадности продуктивним члановима заједнице јесте тежња сваког људског бића.

Пројекти и планови везани за побољшање услова Рома на територији Града Пожаревца већ је дао изузетне резултате, али свесни смо да радећи на овом проблему праве и дуготрајне плодове убирамо тек када млади стасају да се прикључе полугама одлучивања у својој заједници али и у читавом друштву.

Пратећи ставке документа који је пред нама, уверен сам да тај резултат неће изостати.

1 УВОД

Влада Републике Србије је на седници одржаној 3. марта 2016. године усвојила *Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године* ("Службени гласник РС", бр. 26/2016). Овај документ је настао из потребе да се на један системски и свеобухватан начин питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, како на националном, тако и на локалном нивоу уз коришћење искустава у спровођењу претходне *Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији (2009-2015)* и полазних основа за израду нове стратегије. Институционални ресурси за припрему и спровођење Стратегије чине: Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома, Канцеларија за људска и мањинска права, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, ресорна министарства која су задужена да воде јавне политике од интереса за остваривање стратешких мера и потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, која у име Владе координира рад државних органа, као и органа јединица локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са унапређењем положаја Рома и Ромкиња¹.

Роми су једна од најугроженијих друштвених група, те је циљ Владе Србије да, кроз удружени напор целог друштва, унапреди њихов положај како би се смањиле неједнакости које постоје између Рома и Ромкиња и остатка становништва. Стратегија је стратешки документ који за период од девет година дефинише начине за интензивирање рада институција на националном и локалном нивоу за питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња и сузбијање њихове дискриминације, односно за стварање услова за пун приступ остваривању људских права особа ромске националности. Стратегија покрива пет приоритетних области: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјалну заштиту.

Србија се на путу европске интеграције придружила земљама чланицама када је реч о социјалном укључивању Рома и Ромкиња, будући да је као основу за израду овог документа користила *Оквир за националне стратегије за интеграцију Рома* који је Европска комисија, заједно са Европским парламентом, прописала за земље чланице што осигурава наставак сарадње и наставак подршке ЕУ Србији за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Стратегија је заснована на постојећим стратешким, правним и институционалним ресурсима – стратегијама и прописима којима су уређена поједина питања унапређења положаја Рома и Ромкиња, али и на опредељењу државе да развија програме унапређења положаја Рома и Ромкиња исказаним *Оперативним закључцима* са семинара „Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији“ (за период 2015–2017. године)² и нацрту *Акционог плана за поглавље 23*³.

Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године" истичу значај координисаног рада државних органа, укључујући рад локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са побољшањем ситуације Рома и њиховим пуним учешћем у друштвеном, економском, културном и политичком животу. Наводи се да у наредном периоду, акценат мора бити на квалитативном спровођењу планираних стратешких мера и активности, уз учешће представника ромских организација цивилног адрштва, укључујући Национални савет ромске националне мањине са посебним фокусом на локални ниво.⁴

¹ Закључак 05 Број: 035-6254/2015 од 08. јуна 2015. године.

² Оперативне закључке је 09. септембра 2015. године потпредседница Владе проф. др Зорана Михајловић упутила надлежним државним органима са молбом да их у наредне две године реализују

³ Нацрт Акционог плана из августа 2015. године.

⁴ Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године

Посебну пажњу треба посветити оснаживању Ромкиња јер оне и данас трпе вишеструку дискриминацију. У односу на ширу друштвену заједницу, Ромкиње су двоструко дискриминисане – као жене и као припаднице националне мањине.

Локалне самоуправе располажу механизмима на основу којих могу да управљају и спроводе инклузивне јавне политике, а осим тога *Закон о локалној самоуправи* их обавезује да се старају о остваривању људских и мањинских права. Овакво усмерење стратешких мера омогућава праћење остваривања права Рома и Ромкиња и напредак у вези са применом инклузивних политика, најпре, у локалној заједници, а потом и широј друштвеној заједници. На основу непосредних података и информација, локалне самоуправе могу да унапреде инструменте и механизме помоћу којих је могуће елиминисати узроке отежаног приступа правима и структурног сиромаштва Рома и Ромкиња. С тим циљем, Влада РС путем Стратегије истиче потребу да локалне самоуправе припремају и усвајају локалне акционе планове, усклађене са реалним, општим и локалним економским и социјалним развојем, да обучавају стручне тимове у локалној самоуправи који би били способни да припреме, спроводе и управљају локалном стратегијом и да обезбеде средства у локалним буџетима за спровођење мера социјалног укључивања Рома и Ромкиња, те осигурају доследно утврђивање одговорности за њихово спровођење.

Документ «Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожареваца» (ЛАП) је израђен у оквиру Програма ИПА 2016 "ЕУ подршка инклузији Рома – Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома" (Програм) који финансира Европска унија, а спроводи Стална конференција градова и општина (СКГО), док је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања главни корисник.

Програм има за циљ унапређење и оснаживање локалних заједница за укључивање Рома и Ромкиња. Општи циљ Програма је подршка текућем процесу побољшања социо-економског положаја ромске популације у локалним заједницама и спровођење приоритетних стратешких мера у Стратегији за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016. до 2025. године.

Израда овог ЛАПa подржана је у оквиру Компоненте 1 Програма: Успостављање/унапређење локалних стратешких, финансијских и институционалних механизма, чији је циљ да пружи свеобухватну подршку ЈЛС у унапређењу/развоју ЛАП за инклузију Рома, успостављању и функционисању мултисекторског радног тела и мобилних тимова за инклузију Рома. Поред тога, у оквиру ове компоненте биће пружене обуке, размена најбољих пракси и саветодавна подршка свим локалним самоуправама са ромском популацијом.

Град Пожаревац је у новембру 2019. године потписао Споразум о сарадњи са СКГО који се односи на реализацију Компоненте 1 Програма - Успостављање/унапређење локалних стратешких, финансијских и институционалних механизма за инклузију Рома, којим је Град Пожаревац потврдио своју спремност за остваривање циљева Програма. Са циљем унапређивања положаја Рома и Ромкиња у граду Пожаревцу, у складу са препорукама Владе Републике Србије датим у Стратегији, Град је покренуо процес израде Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожареваца имајући у виду да постојећи Акциони план за унапређење положаја Рома на територији града Пожареваца за период 2016-2020. важи до краја 2020. године.

Градоначелник града Пожареваца је у новембру 2019. године донео Решење о формирању и именовању Радне групе за израду Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожареваца за период 2020-2023. године.

Радна група је именована у следећем саставу:

1. Дејан Крстић, члан Градског већа града Пожареваца – за координатора Радне групе;
2. Бајрам Морина, члан Општинског већа ГО костолац – за члана Радне групе;
3. Зоран Вељковић, координатор за ромска питања града Пожареваца – за члана Радне групе;
4. Владимир Петровић, представник Удружења Рома Браничевског округа – за члана Радне групе;
5. Сања Жарић, Одељење за друштвене делатности – за чланицу Радне групе;
6. Андреа Стојићевић, саветница за запошљавање НСЗ, Филијала Пожаревац, Испостава Костолац - за чланицу Радне групе;
7. Наташа Гајић Николић, представница основних школа - за чланицу Радне групе;
8. Радјока Морина, представници Дома здравља Пожаревац - за чланицу Радне групе;
9. Славица Милановић, представница Предшколске установе „Љубица Вребалов“ Пожаревац - за чланицу Радне групе;
10. Марина Голубовић, представница средњих школа - за чланицу Радне групе;
11. Драгољуб Јанковић, представник Центра за социјални рад - за члана Радне групе;

Током израде овог документа спроведени су следећи кораци: припремљена је ситуациона анализа са SWOT анализама за пет области: становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита, утврђени су општи циљ и посебни циљеви за приоритетне области, идентификоване су мере и активности који доприносе остварењу утврђених циљева, а такође, за сваку од активности утврђени су и носилац и партнери, временски оквир, потребна финансијска средства по изворима, циљ, индикатори са базним и циљним вредностима и извор верификације.

Одржани су следећи састанци, радионице и догађаји:

- Уводна једнодневна радионица – одржана је 07.02.2020. године, током које је усаглашена методологија за израду ЛАП-а и договорен временски оквир и план активности;
- Дводневна радионица за развој ситуационе анализе са SWOT анализом, која је одржана 14. и 15. септембра године. На овој радионици урађене су SWOT анализе за пет области: становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита. Идентификовани су кључни проблеми и приоритети за сваку од области. Другог дана радионице одржана је фокус група са представницима ромске заједнице о кључним проблемима и приоритетима за решавање у свих 5 области.
- Дводневна радионица за дефинисање општег циља, посебних циљева и мера – одржана је 30. септембра и 01. октобра 2020. Другог дана радионице одржана је фокус група са представницима ромске заједнице о општем циљу, посебним циљевима и мерама.
- Дводневна радионица за израду предлога нацрта ЛАП-а одржана је 23. октобра и 06. новембра 2020. године. На овој радионици идентификовани су пројекти и активности за дефинисане мере, а који доприносе остварењу утврђених циљева. За сваку активност/пројекат утврђени су: носилац и партнери, временски оквир и потребна финансијска средства по изворима финансирања и годинама;

- Јавна расправа, односно јавни увид у документ одржан је у периоду xxxx - xxx.2020. године.

Процес израде ЛАП-а подразумевао је тзв. "партиципативни приступ". У изради ЛАП-а учествовали су представници институција и организација цивилног друштва, укључујући све локалне механизме за инклузију Рома, као и представнике ромске заједнице, односно представнике подстандардних насеља у којима живе Роми.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожареваца за период 2021 - 2023. године усвојен је од стране Скупштине Града Пожареваца2020. године

Напомена: Све формулације у овом документу употребљене у мушком роду односе се на особе оба пола, и обрнуто.

2 СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

2.1 Локалне стратегије

Град Пожаревац последњих година стратешки планира свој развој у различитим областима које су у надлежности локалне самоуправе. У периоду израде овог документа на снази су следећи плански документи (стратегије, програми и акциони планови):

- Стратегија одрживог развоја града Пожареваца 2017-2022.
- Програм развоја спорта града Пожареваца 2017-2021.
- Локални акциони план за унапређење положаја особа са инвалидитетом града Пожареваца 2015-2020.
- Акциони план за унапређење положаја Рома на територији града Пожареваца за период 2016-2020.
- Локални акциони план за унапређивање положаја старијих лица на територији града Пожареваца за период 2017-2020.
- Локални акциони план за младе града Пожареваца за период 2017-2020.

Стратегија одрживог развоја града Пожареваца 2017-2022. представља кровни стратешки документ, те су приликом израде овог документа (*ЛАП-а за инклузију Рома*) у обзир узети циљеви и мере предвиђене том Стратегијом, а нарочито следећи:

- Стратешки циљ III-1 Унапређење система социјалне заштите грађана и грађанки града Пожареваца, који обухвата специфични циљ усмерен на развој услуга неодложних интервенција социјалних служби стално доступних грађанима и специфични циљ који се односи на развој услуга у заједници које производе позитивне промене, омогућавају савладавање ризика и предупредују даљи развој проблема и стања који нарушавају квалитет живота корисника;
- **Специфични циљ III-2.3 - Унапређење квалитета социјалне заштите и положаја ромске популације** у оквиру стратешког циља III-2 - Повећање нивоа социјалне заштите посебно осетљивих друштвених група унапређењем постојећих и увођењем иновативних облика социјалне заштите.
- Стратешки циљ III-3: Побољшање квалитета здравствене заштите грађана и грађанки града Пожареваца, који обухвата специфични циљ који се односи на повећање доступности и унапређење система фармацеутске и примарне здравствене заштите;
- Стратешки циљ III-4: Унапређење квалитета образовања грађана и грађанки града Пожареваца, који обухвата специфични циљ који се односи на унапређење система предшколског, основног, средњег и високог образовања, кроз стварање услова за ефикаснији и квалитетнији рад образовних установа.

У наредној табели дати су мере и пројекти/активности који су дефинисани у оквиру специфичног циља III-2.3 - Унапређење квалитета социјалне заштите и положаја ромске популације.

Табела: Мере и пројекти/активности у оквиру специфичног циља III-2.3 - Унапређење квалитета социјалне заштите и положаја ромске популације

Мера	Пројекат/активност			
	Назив пројекта/активности	Имплементатори	Време	Индикатор
2.3.1 Подршка ромској популацији	2.3.1.1 Успостављање информационог система који ће омогућити праћење и унапређење услова становања у ромским насељима	Град Пожаревац ОЦД	2017- 2022.	Активан информациони сиситем, број корисника информационог система
	2.3.1.2 Унапређење услова становања доградњом, адаптацијом и санацијом стамбених објеката	Град Пожаревац ОЦД	2017- 2022.	Адаптирани и санирани стамбени објекти
	2.3.1.3 Формирање стручних мобилних тимова	Град Пожаревац ОЦД	2017- 2022.	Активан мобилни тим

Извор: Стратегија одрживог развоја града Пожареваца 2017-2022.

Од 2016. године, па закључно са 2020. годином, град Пожаревац примењује Акциони план за унапређење положаја Рома на територији града Пожареваца, чији општи циљ је „смањење сиромаштва ромске популације кроз сузбијање дискриминације усмерене на појединце и ромску заједницу, повећати запошљавање ромске заједнице на тржишту рада и њихово веће запошљавање и осигурати припадницима ромске заједнице равноправно учествовање у друштвеном, културном и јавном животу уз очување властите културе и традиције“.

Акциони план за унапређење положаја Рома на територији града Пожареваца за период 2017-2020. садржи циљеве (опште и специфичне) и мере за области: образовање, запошљавање, здравствена заштита, социјална заштита и социјализација и побољшање услова становања.

Табела: Циљеви и мере по областима у оквиру Акционог плана за унапређење положаја Рома на територији града Пожареваца за период 2017-2020.

Област: ОБРАЗОВАЊЕ – Образовање и информисање	
Општи циљ: Повећати укљученост и успешан завршетак предшколског, основног, средњошколског и факултетског образовања припадника ромске националне мањине, интензивирати функционално описмењавање одраслих Рома	
Специфични циљеви:	Мере
i. Повећати припремљеност ромске деце за школу кроз отклањање препрека (подршка родитеља, језичка баријера, сиромаштво – недостатак одеће, обуће, ужине) за упис ромске деце у вртић и повећати број ромске деце укључене у предшколске програме предшколског у минималном трајању једне године.	1.1 Обезбедити већи обухват ромске деце програмима предшколских програма у трајању од најмање једне године
ii. Обезбедити доступне скраћене програме	1.2 Обезбедити већи обухват ромске деце узраста 3 - 5,5 година у Предшколској уставнови „Љубица Вребалов“ Пожаревац
	1.3 Обезбедити доступне скраћене програме учења српског језика и писма и основног функционисања грађанског друштва у

учења српског језика и писма и основног функционисања грађанског друштва у корелацији са функционалном социјализацијом Рома. iii. Смањити разлику између броја уписане ромске деце и младих и броја и оних који су завршили основну и средњу школу. iv. Обезбедити подршку у процесу учења са циљем постизања боље просечне оцене ромске деце и младих у току и на завршетку школовања. v. Подстицати већи обухват и завршност високог образовања ромских ученика оба пола. vi. Осигурати бесплатно образовање одраслих Рома оба пола кроз програме- друга и трећа шанса, стручно оспособљавање за прво занимање vii. Обезбедити функционално информисање о грађанским правима и обавезама, надлежностима институција, садржајима који су од користи за квалитет свакодневног живота појединаца и породица припадника ромске популације, обезбедити подршку у учењу са циљем постизања боље просечне оцене	корелацији са функционалном социјализацијом Рома 1.4 Помоћ и подршка ромској деци и младима током школовања 1.5 Повећати број младих Рома/киња укључених у средњошколско и факултетско образовање 1.6 Подстицати већи обухват и завршност високог образовања ромских ученика оба пола 1.7 Осигурати бесплатно образовање одраслих Рома оба пола, друга и трећа шанса, стручно оспособљавање за прво занимање 1.8 Обезбедити функционално информисање о грађанским правима и обавезама, надлежностима институција, садржајима који су од користи за квалитет свакодневног живота појединаца и породица припадника ромске популације 1.9 Обезбеђивање квалитетног образовања - Обезбеђивање и усавршавање кадра који ради са ромском децом 1.10 Уважавање различитости и развијање мултикултуралних вредности - Развијање осетљивости професионалне јавности и шире заједнице за образовне потребе Рома
Област: ЗАПОШЉАВАЊЕ - Економско оснаживање, обука, запошљавање и самозапошљавање	
Општи циљ: Повећати конкурентност ромске националне мањине на тржишту рада и њихово веће запошљавање	
Специфични циљеви: I. Повећање броја запослених припадника ромске националне мањине, посебно младих Рома и Ромкиња. II. Повећати стопу самозапошљавања припадника ромске националне мањине. III. Јачати капацитет Националне службе за запошљавање у реализацији програма подршке намењене Ромима у запошљавању и промовисање добрих примера запошљавања	Мере: 2.1 Јачање компетенција радно способних Рома оба пола потребних за активно укључивање на тржиште рада 2.2 Осмишљавање прилагођених мера и програма подршке у запошљавању у складу са Националном стратегијом запошљавања теже запошљивих категорија незапосленог становништва 2.3 Сензибилизација послодаваца за запошљавање припадника ромске националне мањине 2.4 Подстицање самозапошљавања 2.5 Запошљавање и отварање малих и средњих предузећа 2.6 Процес инклузије Рома на локалном нивоу са посебним нагласком на запошљавање у

		ЛС Пожаревац, државним локалним институцијама, службама и предузећима
Област: ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА		
Општи циљ: Обезбедити већи обухват и доступност здравствених услуга		
Специфични циљеви:		Мере:
I. Побољшати информисаност и сазнања о ризичним понашањима: коришћењу алкохола и психоактивних супстанци, малолетничке трудноће, сексуални односи		3.1 Побољшати информисаност и сазнања о ризичним понашањима: коришћењу алкохола и психоактивних супстанци, малолетничке трудноће, сексуални односи
II. Унапредити информисаност ромске популације о правима и принципима основне здравствене заштите и здравственог понашања		3.2 Унапредити доступност здравствених услуга
III. Унапредити доступност здравствених услуга		3.3 Осигурати доступност здравствених услуга у ромским заједницама/насељима за посебно осетљиве категорије(жене, децу и младе, старије и особе с инвалидитетом)
IV. Унапредити животно окружење у ромској заједници (Побољшати услове становања у смислу снабдевености водом за пиће, санитарних уређаја и чувања домаћих животиња...)		3.4 Унапредити информираност ромске популације о правима и обавезама из области здравствене заштите
Област: СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА И СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА (социјално укључивање, превенција насиља, безбедност)		
Општи циљ: Обезбедити већи обухват и доступност социјалних услуга и програма социјализације		
Специфични циљеви:		Мере:
I. Побољшати информисаност и сазнања ромске популације о бенефитима социјализације, посебно деце и младих појединца и младих брачних парова/родитеља		4.1 Побољшати информисаност и сазнања ромске популације о бенефитима социјализације, посебно деце и младих појединца и младих брачних парова/родитеља
II. Унапредити информисаност ромске популације о правима и принципима основне социјалне заштите		4.2 Обезбедити већи обухват ромске деце узраста 3 – 5,5 година у Предшколску установу „Љубица Вребалов“ Пожаревац
III. Успоставити развијене и прихватљиве програме одрживе социјализације ромске популације/ социјално прихватљивог понашања, одговорног родитељства и др.		4.3 Унапредити информисаност ромске популације о правима и принципима основне социјалне заштите
		4.4 Успоставити развијене и прихватљиве програме одрживе социјализације ромске популације/ социјално прихватљивог понашања, одговорног родитељства и др.
Област: ПОБОЉШАЊЕ УСЛОВА СТАНОВАЊА (просторно уређење и заштита животне средине)		
Општи циљ: Побољшати квалитет становања припадника ромске националне мањине, просторну и уређеност животне средине		
Специфични циљеви:		Мере:

I. Легализација постојећих стамбених објеката кроз решавање имовинско-правних односа у постојећим ромским насељима.	5.1 Решавање питања власништва и имовинско-правних односа и окончање поступка легализације у ромским насељима
II. Побољшати квалитет становања у постојећим ромским насељима.	5.2 Решавање системских инфраструктурних и комуналних проблема у ромским насељима и решавање стамбених проблема Рома/киња
III. Промена еколошке свести Рома значају и начину бриге о стамбеном и животном простору.	5.3 Промена еколошке свести Рома значају и начину бриге о стамбеном и животном простору
IV. Унапредити ситуацију у животном окружењу и просторно уређење ромских насеља.	5.4 Унапредити постојећу ситуацију у животном окружењу и просторно уређење ромских насеља

Извор: Акциони план за унапређење положаја Рома на територији града Пожареваца за период 2017-2020.

Град Пожаревац није припремао извештаје о мониторингу Акционог плана за унапређење положаја Рома на територији града Пожареваца за период 2016-2020, а јоу увек није спроведена евалуација, нити урађен извештај о евалуацији.

2.2 Институционални оквир на локалном нивоу

2.2.1 Локални механизми за инклузију Рома

У Пожаревцу се послови координатора за ромска питања обављају у оквиру радног места „координатор за ромска питања“. Ово радно место није систематизовано, а координатор је ангажован по уговору о допунском раду.

И у Костоцу је ситуација слична као и у Пожаревцу. Послови координатора за ромска питања обављају се у оквиру радног места „координатор за ромска питања“, али то радно место није систематизовано. Координатор за ромска питања је ангажован по уговору о делу.

Савет за међунационалне односе није формиран.

У Граду је формиран Савет за родну равноправност и у њему се чланови савета нису изјаснили да ли припадају ромској националности. У Граду је такође формиран и Савет за здравље и у њему се чланови нису изјаснили да ли припадају ромској националности.

Именован је Мобилни тим за инклузију Рома на територији града Пожареваца. У раду Мобилног тима учествују представници локалне самоуправе (члан Градског већа Града Пожареваца), координатор за ромска питања Града Пожареваца, координатор за ромска питања Градске општине Костолац, представница Центра за социјални рад Пожаревац, здравствени медијатор за ромску популацију у патронажној служби Дома здравља Пожаревац, представник Националне службе за запошљавање – Филијале Пожаревац и представник ОШ „Јован Цвијић“ Костолац.

Мобилни тим подстиче директно примењивање стратешких мера у органима и установама; обилази ромска насеља на основу утврђеног плана; сарађује са Националним саветом ромске националне мањине и организацијама цивилног друштва; обавештава органе јавне управе о проблемима у вези са применом стратешких мера; припрема иницијативе и пројекте којима се

осигурава сарадња локалних организација и партнера у процесу унапређења положаја Рома и Ромкиња; прикупља податке о остваривању стратешких мера.

На подручју града налази се 1 предшколска установа, 11 истурених одељења вртића и 8 основних школа.

Ангажован је само један педагошки асистент (мушког пола) и то у ОШ „Јован Цвијић“ у Костолцу.

Поред једног педагошког асистента који је већ ангажовани, постоји потреба за ангажовањем педагошких асистената и у Пожаревцу (у Предшколској установи „Љубица Вребалов“, у једној основној школи) и додатних у Костолцу (у ПУ).

На подручју града биле су ангажоване две здравствене медијаторке (једна у Пожаревцу и једна у Костолцу). Тренутно је ангажована само здравствена медијаторка у Костолцу, а пријем здравствене медијаторке у Пожаревцу је у току.

Представници ЈЛС процењују да број ангажованих здравствених медијаторки (када се попуни место здравствене медијаторке у Пожаревцу) одговара потребама заједнице.

2.2.2 Локални актери значајни за социјално укључивање Рома и Ромкиња

Социјално укључивање ромске националне мањине у локалну заједницу углавном се одвија кроз остваривање права и пружање услуга од стране различитих институција, установа и удружења грађана.

Центар за социјални рад Пожаревац (ЦСР) је основна установа социјалне заштите у Граду која обавља послове у области социјалне и породично – правне заштите на основу следећих закона и аката: *Закона о социјалној заштити, Породичног закона, Закона о кривичном поступку, Кривичног законика, Закона о општем управном поступку, Одлуке о правима и услугама социјалне заштите Града Пожареваца, Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад* и др. У делатности ЦСР Пожаревац спада како вршење јавних овлашћења у складу са *Законом о социјалној заштити* и другим законима, тако и остављање права и пружање услуге из области социјалне заштите из надлежности Града Пожареваца, које су предвиђене *Одлуком о правима и услугама социјалне заштите Града Пожареваца*. Најважније функције које ЦСР Пожаревац обавља су: непосредно остваривање социјалне заштите грађана и њихових породица, остваривање функција органа старатељства, праћење и проучавање социјалних потреба и проблема, превентивна делатност, планирање и програмирање социјалне заштите и координирање активности на спровођењу социјалне заштите на територији града Пожареваца. Центар за социјални рад своју делатност обавља на четири адресе: у улици Моше Пијаде број 27, Пожаревац, где је седиште, Трг братства јединства бб у Костолцу, где је смештена канцеларија ЦСР Пожаревац у Костолцу, у улици Моше Пијаде у Пожаревцу, где се налази Центар за дневни боравак деце и омладине ометене у развоју и у улици Братства јединства бр.2, где је Одељење за услуге.

Национална служба за запошљавање - Филијала Пожаревац у територијалном и организационом смислу обухвата Филијалу Пожаревац и испоставе у Петровцу, Жагубици, Великом Градишту, Голубцу, Кучеву и Костолцу. Служба је опремљена како у погледу просторних капацитета (зграда Филијале и канцеларије у свим испоставама које су уступљене на коришћење од стране градских/општинских управа), тако и техничком опремом (рачунарима, штампачима, канцеларијском опремом). Њен рад се финансира из буџета Републике Србије, а корисници услуга су незапослена лица и послодавци. Услуге које пружа НСЗ су: посредовање при запошљавању, програми запошљавања, програми додатног образовања и обуке, програми професионалне

оријентације, тренинзи за теже запошљива лица и сл. Филијала Националне службе за запошљавање може потенцијално да пружи значајан допринос ублажавању проблема незапослености, кроз директно посредовање у вези посла и пружањем других нарочито едукативних услуга, с обзиром да су њени запослени имали прилике да се усавршавају у различитим областима.

Међу организацијама цивилног друштва које постоје на територији града Пожареваца, следеће организације заступају интересе Рома и Ромкиња:

1. Удружење Рома Браничевског округа
2. Удружење ромских жена Браничевског округа ВАСИЛИКА
3. Савет Рома за међународну сарадњу Србије
4. Удружење предузетница Источне Србије
5. Креативни Роми
6. Еуро Роми
7. Друштво Ром Костолац
8. Омладински центар Пожаревац

3 ОПШТИ ПОДАЦИ О ГРАДУ ПОЖАРЕВЦУ

Град Пожаревац представља привредни, културни и административни центар и седиште је Браничевског округа.

Према степену развијености јединица локалних самоуправа, Град Пожаревац спада у прву групу чији је степен развијености изнад републичког просека⁵.

Територија града Пожареваца простире се на површини од 481 км², у 25 сеоских и 2 градска насеља (Пожаревац и велики енергетски центар Костолац).

Табела: Општи подаци, 2018.

Регион, област, град, општина	Површина (км ²)	Број насеља	Становништво (стање на 30.6.2018.)		Катастарске општине	Регистроване месне заједнице
			Укупно	На 1 км ²		
Република Србија	88.499	6.158	6.982.604	...	5.822	4.019
Регион јужне и источне Србије	26.248	1.973	1.505.732	57	1.967	1.721
Браничевска област	3.857	189	167.922	44	194	196
Град Пожаревац	477	27	72.272	152	27	38
• Пожаревац	374	22	59.131	158	22	33
• Костолац	103	5	13.141	128	5	5

Извор: „Општине и региони у Републици Србији“, Републички завод за статистику, Београд 2019.

3.1 Географски подаци

Град Пожаревац налази се у североисточном делу Србије на осамдесетак километара југо-источно од Београда. Налази се на 44.степену, 37. минути и 12. секунди северне географске ширине и на 21. степену, 11. минути и 23. секунди источне географске дужине, у седишту плодног Стига, између три реке: Дунава, Велике Мораве и Млаве. Територијално се додирује са градом Смедеревом (дужина границе 30км), општинама Велико Градиште (17км), Мало Црниће (17км), Жабари (4км) и са општинама Ковин и Бела Црква на северу.

Територијално се додирује са градом Смедеревом (дужина границе 30км), општинама Велико Градиште (17км), Мало Црниће (17км), Жабари (4км) и са општинама Ковин и Бела Црква на северу. Географски положај, локација и природни фактори, допринели су да територија града Пожареваца буде увек атрактивна за насељавање становништва. Захваљујући географском – стратешком положају и конфигурацији терена, преко територије града развијала се саобраћајна мрежа, тако да су данас на подручију града Пожареваца, осим ваздушног, заступљени сви видови саобраћаја. Налази се на само 80км од Београда, односно удаљен је од аутопута Београд-Ниш само 15км, а реком Дунав повезан је и међународним пловним путем. Ваздушни саобраћај није развијен на територији града Пожареваца, а најближи аеродром је “Никола Тесла ” у Београду, на удаљености од 80км.

⁵ Уредба о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локлане самоуправе за 2014. годину („Сл. гласник РС“ бр 104/2014)

3.2 Демографски подаци

3.2.1 Демографски подаци према Попису из 2011. године

По Попису становништва из 2011. године у граду Пожаревацу живи 75.334 становника (36.276 мушкараца и 39.058 жена) у 24.806 домаћинстава. Просечан број чланова по домаћинству износи 3,0. У градском подручју живи 71,3% укупног становништва, а 28,7% у приградском подручју. Драстична је разлика у насељености територије града и села, што осликава однос насељености између најбројније месне заједнице Бурјан у којој живи 7.700 становника и сеоске месне заједнице Набрђе, која је удаљена од центра града око 9,5 км, у којој живи само 367 становника.

Ако се упореде подаци пописа 1961, 1971, 1981, 1991, 2002. са подацима из 2011. године кретање становништва показује следеће тенденције:

- стално повећање са изразитим растом у периоду од 1961. до 1971. године, док у периоду 1991-2002. године број становника пада за 9.776
- знатно бржи пораст градског становништва у односу на сеоско и приградско, нарочито у периоду од 1961. до 1971. године, када се број увећава за 16.053 становника, док је у истом периоду годишњи пораст становништва општине 7.335. Тај миграциони тренд се наставља и у новијем периоду (1991-2002.) али се услед миграције становништва у иностранство и пада наталитета укупан број становника смањује.

Према попису из 2011. године просечна старост становника Пожареваца је била 42,75 година (41,5 мушкарци, 44 жене). Стопа наталитета је 9,44, стопа опште смртности има средње вредности 14,89. Пунолетно становништво броји 61.093, док је предшколске деце било 14.241. 29.909 лица се убраја у активно становништво.

Табела: Становништво према националној припадности према попису 2011.

Национална припадност	Град Пожаревац		Пожаревац		Костолац	
	Број	Удео у укуп. становништву (%)	Број	Удео у укуп. становништву (%)	Број	Удео у укуп. становништву (%)
Укупно	75.334	100,00	61.697	100,00	13.637	100,00
Срби	66.801	88,67	56.959	92,32	9.842	72,17
Роми	3.868	5,13	1.209	1,96	2.659	19,50
Власи	177	0,23	161	0,26	16	0,12
Црногорци	160	0,21	138	0,22	22	0,16
Македонци	168	0,22	123	0,20	45	0,33
Југословени	71	0,09	62	0,10	9	0,07
Румуни	91	0,12	77	0,12	14	0,10
Хрвати	109	0,14	74	0,12	35	0,26
Остали	3.889	5,16	2.894	4,69	995	7,30

Извор: Попис 2011, Републички завод за статистику

По Попису становништва из 2011. године, на подручју града Пожаревца живи 88,7% Срба. У Пожаревцу је тај проценат већи (92,3%), док је у Костолцу етничка структура разуђенија са 72,2% Срба. Роми су по бројности најрелевантнија национална мањина (са учешћем од 5,1% на подручју града Пожаревца, односно 2,0% у Пожаревцу и 19,5% у Костолцу).

Поред Рома, још шест националних мањина (Власи, Црногорци, Македонци, Југословени, Румуни и Хрвати) партиципира са више од 0,1%.

3.2.2 Профил града Пожаревца⁶

Према подацима из DevInfo базе Републичког завода за статистику из новембра 2019. године, а који се односе на 2018. годину у граду Пожаревцу живи 72.272 становника. Просечна густина насељености је 152 (становника/км²). Стопа живорођених је 9, стопа умрлих 15, тако да је стопа приордног прираштаја -6. Очекивано трајање живота живорођених (просек година) је 75, а просечна старост 43. Индекс старења (60+ година / 0-19 година) је 133.

У 2018. години број деце старости до 6 година (предшколског узраста) је износио 4.625, од чега је број девојчица 2.253, а број дечака 2.372. Деце старости од 7 до 14 година (узраст основне школе) је било 5.985 (2.890 девојчица и 3.095 дечака), а од 15 до 18 година (узраст средње школе) 3.222 (1.588 женског и 1.634 мушког пола).

Може се рећи да деца (старости од 0 до 17 година) чине 18% од укупног броја становника, док је проценат младих (од 15 до 29 година) 17,7. Радни контингент становништва у 2018. години (од 19 до 64 година) чинило је 23.910 жена и 23.470 мушкараца, што заједно представља 62% од укупног броја становништва. Стари (са 65 и више година) чине 20% од укупног броја становника.

3.3 Општи подаци о Ромима

Ромска национална заједница је најугроженија мањинска заједница у Пожаревцу. Ромска популација је вишеструко угрожена - сиромаштво, нерешено стамбено питање, лоша здравствена ситуација и кратак животни век, слаба образованост и маргинализација јесу одлике које говоре о рањивости ове друштвене групе и о приоритетима везаним за њихову заштиту. Наведене карактеристике доводе до преношења сиромаштва са генерацију на генерацију када се ствара својеврсни круг из ког се тешко налази излаз.

На подручју Града Пожаревац ромска популација је концентрисана у више нехигијенских насеља која карактеришу слични услови становања, била она у самом граду или на ободима насељених места. Ова насеља су углавном без урбанистичког и инфраструктурног решења, са неизграђеном канализационом мрежом, у којима се становници водом снабдевају из бунара. Улице су углавном без асфалтне покривке. Куће су трошне, са слабом топлотном изолацијом, влажне и неадекватне величине у односу на број лица која у њима живе (просечна породица броји седам чланова). Насеља су већином окружена смећем мада је локална самоуправа обезбедила контејнере који се празне као и у другим деловима града. Ситуација је додатно отежана тиме што је у првој половини 2007. године у потпуности изгорло камп за интерно расељена лица. 2010. године саграђено је 20 стамбених јединица за лица из кампа донацијом ЕУ и средствима Града Пожаревца.

Потребно је рећи да су Роми у сеоским насељима слабије организовани него они који живе у граду те су им и мање доступни системи подршке у решавању горућих питања

⁶ Извор: www.devinfo.stat.gov.rs, Републички завод за статистику, новембар 2019.

Образовање је доступно ромској популацији под истим условима као и свим осталим грађанима, али због неравноправних услова у којима ромска деца расту и ступају у образовни систем образовање Рома је далеко испод образовног просека заједнице. Услуге боравка у предшколским установама и ужина се регресирају од стране локалне самоуправе. Због лошег познавања језика које се јавља услед излованости ромских насеља велики број деце није спремно да се укључи на равноправан начин у образовни систем. Језичка баријера их често ставља у позицију да не успевају да прођу школска тестирања и лоши резултати на њима их усмеравају ка специјалним одељењима (ова одељења похађају МНРО).

Већина ромске популације има основну или чак недовршену основну школу, а често су и функционалну неписмени. Дакле, углавном је реч о неквалификованим или полуквалификованим лицима која су прилично бројна и неконкурентна на тржишту рада. По мишљењу стручних радника Центра за социјални рад, систем образовања и његова доступност у Граду је сасвим коректно уређена, међутим не постоји довољна мотивисаност Рома да децу усмере на школовање.

Велико сиромаштво Рома је узроковано њиховом незапосленостју. Због недовољних квалификација, маргинализације и предрасуда Роми тешко проналазе запослење. Они који су у радном односу су запослени на најниже вреднованим радним местима (у Јавном комуналном предузећу примера ради), међутим и ту је приметна тенденција да се услед осиромашења остатка популације Града Роми потискују и са ових места. Једна од активности којима се бави ромска популација је и скупљање сировина које се даље користе у рециклажи. Ове сировине, између осталог, проналазе по контејнерима и депонијама. При већини поменутих послова окружење је врло нехигијенско са сталним жариштима зараза. Баве се откупом метала, а мали број се бави препродајом пољопривредних производа на пијацама и на тај начин остварују средства за живот.

Треба истаћи да су Ромкиње двоструко дискриминисане у широј друштвеној заједници, као припаднице мањине и као жене. Ромкиње су у својим породицама свакодневно изложене насиљу, које чак имају проблем и да препознају а посебно да пријаве и покушају да остваре своја права. Нарочито отежавајући фактори за Ромкиње су низак образовни и социјални ниво и предрасуде које запослени у институцијама имају према ромској популацији. Посебно је осетљив проблем Ромкиња којима прети насиље у породици, а које су искључене из сигурних кућа на основу критеријума за прихватање жртава. Међутим, позитивна ствар је изражен активизам и друштвена ангажованост самих Рома.

Сиромаштво и лоши услови становања пре свега значајно утичу на здравствено стање ове популације. Чешће оболевају од инфекција, болести респираторних органа, болести прљавих руку. Ово прати и лоша информисаност и ниски ниво знања о очувању здравља, посебно репродуктивног здравља. Због сиромаштва Роми немају адекватну исхрану. Светска здравствена организација дефинише здравље као "стање потпуног физичког, менталног и социјалног благостања (...) не само одсуство болести или слабости, (...) уживање највећег остварљивог стандарда здравља јесте једно од фундаменталних права сваког људског бића без обзира на расу, веру, политичка уверјења, економске и социјалне прилике."

Процес реадмисије се интензивира и очекује се да ће бити значајног повећања броја лица која се враћају из земаља западне Европе. По попису у иностранству живи и ради преко евидентираних 8.000 лица, док је непознат број оних који су ван евиденције међу којима многи јесу лица ромске националности. Ова лица се углавном враћају и лоцирају у већ наведеним нехигијенским насељима.

Као што је у претходним табелама приказано, према подацима из Пописа становништва у 2011. години, укупан број Рома на територији самог града Пожареваца је 1.209 или 1,96%, а на територији градске општине Костолац 2.659 становника односно 19,50%.

Процене ОЕБС-а и Канцеларије за људска и мањинска права су да на територији града Пожареваца живи око 7.500 Рома тј. 12,16% становништва, а у Костолцу око 4.500 Рома тј. 33% од укупног броја становника.

Иако процентуално врло значајан, поготово имајући у виду да се на попису многи Роми изјашњавају као припадници неког другог народа, овај је податак и тада, као и сада био у битном несагласју са чињеничним стањем будући да Рома има знатно више. Опште је знан феномен да многи Роми, расељена лица са Косова и избеглице из суседних република, нису евидентирани путем пописа, као ни они најсиромашнији Роми (који из различитих разлога нису обухваћени постојећим евиденцијама).

Само на основу различитих званичних државних извора може се закључити да на подручју града Пожареваца (што укључује и градску општину Костолац) има најмање око 5.000 Рома. Током 2008. додатно је потврђено да је значајно повећан број Рома који су се пријавила државним органима да би добили лична документа и остварила право на упис „бесплатних акција“ (у локалној самоуправи још увек није извршена прецизна обрада структуре лица која су током последњих месеци остварила право на добијање личних докумената и уписана су у бирачки списак, али према незваничним подацима међу тим лицима има пар стотина Рома). Према подацима Повереништва Комесаријата за избеглице РС на територији општине Пожаревац у периоду од 1992. до 2007. евидентирано је 5.600 избеглих и прогнаних лица из Босне и Херцеговине и Хрватске и 2.500 расељених лица са Косова и Метохије (од тога око 2/3 чине Роми).

У „Бази података за праћење мера за инклузију Рома“⁷, Републичког завода за статистику подаци су дати посебно за Пожаревац, а посебно за Костолац, односно нису наведени збирни подаци који се односе на град Пожаревац.

У Пожаревцу је у посебан бирачки списак до 05.02.2018. године уписано 1.030 грађана ромске националности, а у Костолцу 1.300, што је укупно 2.330 грађана ромске националности који су уписани на подручју града Пожареваца.

Табела: Старосна структура грађана ромске националности према Попису из 2011. године

Године старости	Пожаревац		Костолац		Град Пожаревац	
	Мушкарци	Жене	Мушкарци	Жене	Мушкарци	Жене
Укупно	635	574	1.325	1.334	1.960	1.908
0-4 година	73	67	125	174	198	241
5-9 година	84	67	191	192	275	259
10-14 година	66	61	142	146	208	207
15-19 година	46	56	137	112	183	168
20-24 година	45	48	108	109	153	157
25-29 година	51	40	109	98	160	138

⁷ <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Године старости	Пожаревац		Костолац		Град Пожаревац	
	Мушкарци	Жене	Мушкарци	Жене	Мушкарци	Жене
30-34 година	60	43	98	96	158	139
35-39 година	42	41	94	87	136	128
40-44 година	33	23	75	74	108	97
45-49 година	30	31	76	62	106	93
50-54 година	40	28	50	51	90	79
55-59 година	33	28	57	42	90	70
60-64 година	14	16	24	42	38	58
65-69 година	6	11	20	20	26	31
70-74 година	9	7	11	13	18	20
75-79 година	2	5	7	11	9	16
80+ година	1	2	1	5	2	7

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Према Попису из 2011. године међу ромском популацијом највећи број је деце од 5 до 9 година, потом деце до 4 године, а потом деце од 10 до 14 година.

Старијих лица (старости 65+) је по Попису из 2011. године било 74, или 3,9% од укупног броја становништва ромске националности.

3.3.1 Образовање

Добро образовање важан је предуслов за проналажење посла. У граду Пожаревцу, 13,1% становника старих 15 и више година има више и високо образовање, што је испод просека Републике Србије који износи 16,2%. Средње образовање стекло је 47% становника старости 15+, док се на нивоу Републике Србије на овом нивоу образовања задржало око 50% становника. Расходи за образовање по становнику у граду Пожаревцу релативно су високи и износе 16.149,00 динара.

У следећој табели дат је преглед школске спреме грађана ромске националности.

Табела: Грађани ромске националности према школској спреми:

	Укупно	Деца млађа од 15 год.	Без школске спреме	Непотпуна основна школа	Основ. Образ.	Сред. образ.	Више/ високо образов.	Непознато
Костолац	2.659	970	506	627	400	134	4	18
Пожаревац	1.209	418	203	255	219	97	10	7
Град Пожаревац	3.868	1.388	709	882	619	231	14	25

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Из табеле се може уочити да само 0,8% ромског становништва старих 15 и више година има више и високо образовање, што је много испод просека у Републици Србији и граду Пожаревцу. Иста ситуација је и када је средње образовање у питању. Средње образовање је стекло 13,7% Рома старости 15+.

У школској 2018/2019. години предшколским васпитањем и образовањем обухваћено је 2.123 деце (1.055 девојчица и 1.068 дечака), од чега 109 ромске деце (58 девојчица и 51 дечак). Број деце узраста 0-3 године је 633 (305 девојчица и 328 дечака), односно десеторо деце ромске националности овог узраста (6 девојчица и 4 дечака), док од 3-5,5 година има укупно 908 деце (458 девојчица и 450 дечака), а ромске 24 (11 девојчица и 13 дечака)

На подручју града Пожаревца предшколским васпитањем и образовањем се бави Предшколска установа „Љубица Вребалов“, која има и 13 истурених одељења у сеоским насељима. Поред ове јавне предшколске установе, у Пожаревцу постоји и новоотворена приватна предшколска установа „Здраво дете“, чије услуге се субвенционису од стране Града.

Основним образовањем у школској 2018/2019. години обухваћено је 4.680 деце (2.255 девојчица и 2.425 дечака), од чега 488 деце ромске националности (232 девојчице и 256 дечака).

У следећој табели је дат преглед броја деце која су напустила основну школу у претходне три школске године.

Табела: Број дечака и девојчица који су напустили основну школу током протекле три школске године

Разреди	2016/2017.		2017/2018.		2018/2019.	
	Укупан број деце	Број девојчица	Укупан број деце	Број девојчица	Укупан број деце	Број девојчица
I разред	4	3	4	2	5	3
II разред	1	1	3	2	2	1
III разред	6	2	5	2	2	1
IV разред	5	3	5	2	2	2
V разред	12	7	13	5	10	3
VI разред	3	2	9	7	5	1
VII разред	6	1	2	2	5	1
VIII разред	1	1	0	0	3	3
Укупно (све разреде)	38	20	41	22	34	15

Извор: „Упитник за прикупљање података“

Као што се из табеле види више од 30 деце сваке године напусти основно образовање, а у највећем броју случајева то раде у петом разреду. У школској 2018/19. години 29,4% од укупног броја ученика који су напустили школу је то учинило у петом разреду.

Није евидентирано која је национална припадност деце која су напустила школу, али је претпоставка да је међу њима највећи број ромске деце.

Укупан број средњошколаца у школској 2018/2019. години био је 3.653, међу којима је 175 ученика ромске националности. У школској 2019/20, укупан број средњошколаца је 3.554, а средњошколца ромске националности 194 (у свим средњим школама).

Број ромских ученика који су уписани у средњу школу путем афирмативних мера у претходне три школске године:

- у школској 2016/2017 - 7 девојчица, 15 дечака
- у школској 2017/2018 - 3 девојчице, 4 дечака
- у школској 2018/2019 - 5 девојчица, 6 дечака.

Најновији подаци показују да је у школској 2019/20. укупан број ученика који похађају средњу школу (Пожаревац и Костолац) 3.625. Од тога Техничку школу са домом ученика "Никола Тесла" у Костолцу похађа 715 ученика, а 2.910 ученика похађа средње школе у Пожаревцу.

У текућој 2019/2020. години на подручју града се изучава ромски језик и култура у ОШ „Јован Цвијић“ – 110 ученика учи ромски језик.

3.3.2 Регистрована незапосленост

Према подацима Националне службе за запошљавање у граду на дан 31.12.2019. године на евиденцији се налази укупно 596 незапослених лица ромске националности, од чега 334 жена.

У следећим табелама је дат преглед броја незапослених према степену стручне спреме, према старости и дужини тражења посла.

Табела: Образовна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ у претходне три године

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2017		На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	750	386	627	342	596	334
I	695	364	576	316	535	307
II	4	2	2	2	4	2
III	32	9	28	9	33	8
IV	19	11	19	13	22	15
V	0	0	1	1	0	0
VI-1	0	0	0	0	1	1
VI-2	0	0	0	0	0	0
VII-1	0	0	1	1	1	1
VII-2	0	0	0	0	0	0
VIII	0	0	0	0	0	0

Извор: Национална служба за запошљавање

Међу незапосленима, највише је оних са првим степеном стручне спреме, односно према последњим подацима (на дан 31.12.2019.) 90% од укупног броја лица ромске националности који се налазе на евиденцији НСЗ има само први степен стручне спреме.

Табела: Старосна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2017.		На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	750	386	627	342	596	334
15-19 година	60	23	50	19	39	24
20-24 година	113	47	71	34	87	40
25-29 година	109	69	89	60	70	49
30-34 година	110	70	105	64	89	63
35-39 година	102	57	87	50	80	44
40-44 година	96	48	85	47	78	47
45-49 година	64	26	53	27	62	26
50-54 година	47	24	37	18	48	21
55-59 година	26	12	32	17	27	15
60-64 година	23	10	18	6	16	5

Извор: Национална служба за запошљавање

Посматрано према старосној структури становништва, највећи број евидентираних незапослених лица је старости између 30 и 34 година (89 лица или 14,9%). Значајан број незапослених је и у старосној групи 20-24 година (87 лица, односно 14,6%).

Када су у питању жене, такође је највећа заступљеност у старосној групи од 30-34 (63 жене или 18,9%), па потом у групи од 25 до 29 година (49 жена или 14,7%).

Табела: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ према дужини тражења посла

Дужина тражења посла	На дан 31.12.2017.		На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	750	386	627	342	596	334
До 3 месеца	187	86	148	67	178	90
Од 3 до 6 месеци	62	36	65	32	78	35
Од 6 до 9 месеци	65	12	37	19	35	19
Од 9 до 12 месеци	36	17	36	19	37	22
Од 1 до 2 године	141	76	100	56	58	33
Од 2 до 3 године	54	21	76	48	48	28
Од 3 до 5 година	82	46	73	40	69	45
Од 5 до 8 година	68	35	46	30	81	57
Од 8 до 10 година	18	11	14	8	3	0
Преко 10 година	37	26	32	23	9	5

Извор: Национална служба за запошљавање

Удео лица која посао траже дуже од једне године износи 45%.

На евиденцији НСЗ се налазе и лица других статуса, као што је приказано у следећој табели.

Табела: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

	На дан 31.12.2017.		На дан 31.12.2018.		На дан 31.12.2019.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Особе са инвалидитетом	5	2	5	2	5	2
Корисници новчане накнаде	10	2	22	5	12	8
Самохрани родитељи	12	10	11	11	14	11
Оба незапослена родитеља	91	45	85	49	102	58
Интерно расељена лица	35	23	47	25	44	28
Избегла лица	0	0	0	0	0	0
Корисници новчане социјалне помоћи	85	50	82	47	105	56
Деца у хранитељским породицама	0	0	0	0	0	0
Повратници из иностранства по споразуму о реадмисији	0	0	0	0	0	0
Повратници из затвора	0	0	0	0	0	0
Жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0
Жртве породичног насиља	0	0	0	0	0	0
Технолошки вишкови	4	2	1	0	5	

Извор: Национална служба за запошљавање

Из претходне табеле може се видети да се на евиденцији НСЗ налазе и лица ромске националности која су корисници новчане социјалне помоћи (105 лица) која су и најзаступљенија, лица чија су оба родитеља незапослена (102 лица) и интерно расељена лица (44 лица). Међу осталим теже запошљивим категоријама лица ромске националности налази се и 14 самохраних родитеља, 12 корисника новчане накнаде, пет (5) особа са инвалидитетом и пет лица која су проглашена технолошким вишком.

3.3.3 Становање

Услови становања на територији града Пожареваца су на завидном нивоу, 79.52% домаћинстава прикључено је на водоводну и 58.64% на канализациону мрежу.

Сигурност је област по којој се Пожаревац не истиче у позитивном смислу. Стопа осуђених малолетних и пунолетних починилаца кривичних дела (0.84%) била је изнад просека у Републици Србији.

Према подацима Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о подстандардним ромским насељима за 2016. годину, Роми на територији града Пожареваца живе у 5 подстандардних насеља, и то у три насеља у Костолцу (Канал, Карађорђевој улици и Стари Костолац) и два насеља у Пожаревцу (Бурдељ (МЗ Радна мала) и Ђурђевој рупе).

У следећим табелама представљено је следеће:

- Опис подстандардних насеља у Пожаревцу – преглед који је преузет из „Базе података за праћење мера за инклузију Рома“- секција „Становање“, Републичког завода за статистику
- Опис подстандардних насеља у Костолцу који је ажуриран од стране представника Већа ГО Костолац и који осим поменутих насеља Канал, Карађорђева улица и Стари Костолац, садржи информације и о насељима: Дидино насеље и Колиште.

Табела: Опис подстандардних насеља у Пожаревцу

Назив насеља:	Бурдељ (МЗ Радна мала)										
Опис положаја:	На ободу формалног насеља			Површина (м²):		95.020	Процењена старост насеља:		15-45 год.		
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност			Постоји одношење отпада:		Да	Број кућа:		51-100		
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угаљ)						Број становника:		201-500		
Постоји водоводна мрежа:		да	Статус водов.мреже:		У изградњи		Покривеност вод.мрежом:		30-70%		
Постоји канализациона мрежа:		Да	Статус канал.мреже:		У изградњи		Покривеност кан.мрежом:		<30%		
Тип септичке јаме:		Пропусна септичка јама									
Постоји електрична мрежа:		да	Статус елек.мреже:		У функцији		Покривеност ел.мрежом:		>70%		
Постоји улична расвета:		да	Статус уличне расвете:		У функцији		Покривеност улич.расветом:		30-70%		
Постоје приступне саобраћајнице:		да	Постоје унутрашње саобраћајнице:		да	Тип коловоза:	асфалт	Покривеност унутр.саобр.		30-70%	
Покривеност планском документацијом:		Цела територија насеља				Тип планске документације:		Просторни план општине			
План 2:		Генерални урбанистички план				План 3:					
Спровођење планова:		Даљом разрадом				Започета разрада плана:		не			
Степен легализације објеката		Објекти треба да се легализују (<10% легализовано)				Предато за легализацију:		<30%	Облик власништва:	мешовито	
Назив насеља:	Ђурђево рупе										
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље			Површина (м²):		99.063	Процењена старост насеља:		>45 год.		
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују траиност и сигурност			Постоји одношење отпада:		да	Број кућа:		101-200		
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво и угаљ)						Број становника:		501-1000		
Постоји водоводна мрежа:		да	Статус водов.мреже:		У изградњи		Покривеност вод.мрежом:		30 до 70%		
Постоји канализациона мрежа:		Да	Статус канал.мреже:		У изградњи		Покривеност кан.мрежом:		<30%		
Тип септичке јаме:		Пропусна септичка јама									
Постоји електрична мрежа:		да	Статус елек.мреже:		У функцији		Покривеност ел.мрежом:		>70%		
Постоји улична расвета:		да	Статус уличне расвете:		У изградњи		Покривеност улич.расветом:		30-70%		
Постоје приступне саобраћајнице:		да	Постоје унутрашње саобраћајнице:		да	Тип коловоза:	асфалт	Покривеност унутр.саобр.		30-70%	
Покривеност планском документацијом:		Цела територија насеља				Тип планске документације:		Просторни план општине			
План 2:		Генерални урбанистички план				План 3:					

Спровођење планова:	Даљом разрадом	Започета разрада плана:	не		
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (<10% легализовано)	Предато за легализацију:	<30%	Облик власништва:	мешовита

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“- секција „Становање“, Републичког завода за статистику

Табела: Опис подстандардних насеља у Костолцу

Назив насеља:		Канал									
Опис положаја:		На ободу формалног насеља		Површина (м²):		213.984		Процењена старост насеља:		>45 год.	
Грађевински материјал:		Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:		Да		Број кућа:		201-500	
Тип грејања:		Централно грејање и чврсто гориво (дрво, угаљ)						Број становника:		501-1000	
Постоји водоводна мрежа:		да	Статус водов.мреже:		У функцији			Покривеност вод.мрежом:		>70%	
Постоји канализациона мрежа:		Да	Статус канал.мреже:		У функцији			Покривеност кан.мрежом:		30-70%	
Тип септичке јаме:		Пропусна септичка јама									
Постоји електрична мрежа:		да	Статус елек.мреже:		У функцији			Покривеност ел.мрежом:		>70%	
Постоји улична расвета:		да	Статус уличне расвете:		У изградњи			Покривеност улич.расветом:		>70%	
Постоје приступне саобраћајнице:		да	Постоје унутрашње саобраћајнице:		да	Тип коловоза:		Макадам и асфалт	Покривеност унутр.саобр.		30-70%
Покривеност планском документацијом:		Цела територија насеља				Тип планске документације:			Просторни план општине		
План 2:		План генералне регулације				План 3:					
Спровођење планова:		Директно				Започета разрада плана:					
Степен легализације објеката		Објекти делимично легализовани (око 50% легализовано)				Предато за легализацију:		<30%		Облик власништва:	мешовито
Назив насеља:		Карађорђева улица									
Опис положаја:		Интегрисан у формално насеље		Површина (м²):		6.243		Процењена старост насеља:		>45 год.	
Грађевински материјал:		Грађевински материјали који обезбеђују траиност и сигурност		Постоји одношење отпада:		да		Број кућа:		<15	
Тип грејања:		Чврсто гориво (дрво и угаљ)						Број становника:		<100	
Постоји водоводна мрежа:		да	Статус водов.мреже:		У функцији			Покривеност вод.мрежом:		30 до 70%	
Постоји канализациона мрежа:		Да	Статус канал.мреже:		У функцији			Покривеност кан.мрежом:		<30%	
Тип септичке јаме:		Пропусна септичка јама									
Постоји електрична мрежа:		да	Статус елек.мреже:		У функцији			Покривеност ел.мрежом:		>70%	
Постоји улична расвета:		да	Статус уличне расвете:		У функцији			Покривеност улич.расветом:		>70%	
Постоје приступне саобраћајнице:		да	Постоје унутрашње саобраћајнице:		да	Тип коловоза:		асфалт	Покривеност унутр.саобр.		30-70%
Покривеност планском		Цела територија насеља				Тип планске документације:			Просторни план општине		

документацијом:					
План 2:	План генералне регулације	План 3:			
Спровођење планова:	директно	Започета разрада плана:			
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (<10% легализовано)	Предато за легализацију:	<30%	Облик власништва:	Јавна (РС)
Назив насеља:	Стари Костолац				
Опис положаја:	На ободу формалног насеља	Површина (м²):	48.887	Процењена старост насеља:	>45 год.
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност	Постоји одношење отпада:	не	Број кућа:	15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угаљ)			Број становника:	<100
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији	Покривеност вод.мрежом:	30-70%
Постоји канализациона мрежа:	Не	Статус канал.мреже:	планирана	Покривеност кан.мрежом:	
Тип септичке јаме:	Пропусна септичка јама				
Постоји електрична мрежа:	да	Статус елек.мреже:	У функцији	Покривеност ел.мрежом:	30-70%
Постоји улична расвета:	да	Статус уличне расвете:	У функцији	Покривеност улич.расветом:	>70%
Постоје приступне саобраћајнице:	да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	да	Тип коловоза:	асфалт
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља		Тип планске документације:	Просторни план општине	
План 2:		План 3:			
Спровођење планова:	Даљом разрадом	Започета разрада плана:			
Степен легализације објеката	Објекти делимично легализовани (око 50% објеката)	Предато за легализацију:	30-70%	Облик власништва:	мешовито
Назив насеља:	Дидино насеље				
Опис положаја:	На ободу формалног насеља	Површина (м²):	107.800	Процењена старост насеља:	>45 год.
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност	Постоји одношење отпада:	Да	Број кућа:	201-500
Тип грејања:	Централно грејање и чврсто гориво (дрво, угаљ)			Број становника:	501-1000
Постоји водоводна мрежа:	да	Статус водов.мреже:	У функцији	Покривеност вод.мрежом:	>70%
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	У функцији	Покривеност кан.мрежом:	30-70%
Тип септичке јаме:	Пропусна септичка јама				
Постоји електрична мрежа:	да	Статус елек.мреже:	У функцији	Покривеност ел.мрежом:	>70%
Постоји улична расвета:	да	Статус уличне расвете:	У функцији	Покривеност улич.расветом:	>70%
Постоје приступне саобраћајнице:	да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	да	Тип коловоза:	Макадам и асфалт
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља		Тип планске документације:	Просторни план општине	

План 2:		План генералне регулације		План 3:			
Спровођење планова:		Директно		Започета разрада плана:			
Степен легализације објеката		Објекти делимично легализовани (око 50% легализовано)		Предато за легализацију:	>50%	Облик власништва:	приватно
Назив насеља:	Колиште						
Опис положаја:	На ободу формалног насеља		Површина (м²):	136.160	Процењена старост насеља:		>45 год.
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:	да	Број кућа:		101-200
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво и угаљ)				Број становника:		501-1000
Постоји водоводна мрежа:	да	Статус водов.мреже:	У функцији		Покривеност вод.мрежом:		>70%
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	У функцији		Покривеност кан.мрежом:		<30%
Тип септичке јаме:	Пропусна септичка јама						
Постоји електрична мрежа:	да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:		>70%
Постоји улична расвета:	да	Статус уличне расвете:	У функцији		Покривеност улич.расветом:		>70%
Постоје приступне саобраћајнице:	да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	да	Тип коловоза:	Макадам и асфалт	Покривеност унутр.саобр.	30-70%
Покривеност планском документацијом:		Цела територија насеља		Тип планске документације:		Просторни план општине	
План 2:		План генералне регулације		План 3:			
Спровођење планова:		директно		Започета разрада плана:			
Степен легализације објеката		Објекти делимично легализовани (око 50% легализовано)		Предато за легализацију:	>50%	Облик власништва:	Приватна

Извор: Подаци достављени од члана Већа ГО Костолац

3.3.4 Здравствена заштита

У погледу здравља и здравствене заштите, Пожаревац је међу лошијима локалним заједницама у Републици Србији. Очекивано трајање живота на рођењу у граду Пожаревцу је 73.38 године. Број од 47.26 лекара на 100.000 становника је изразито низак.

На основу података наведених у Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома који је ЈЛС попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је следеће:

- У граду Пожаревцу има укупно 40 припадника ромске националности који не поседују здравствену књижицу, од чега је 17 жена;
- 4.448 Рома и Ромкиња (2.120 мушкараца и 2.328 жена) има изабраног лекара, док 100 лица у Костолцу нема изабраног лекара;
- 200 Ромкиња је обухваћено гинеколошким прегледима;
- 500 ромске деце обухваћено је систематским прегледима;

- На подручју града Пожареваца проценат деце узраста 24-35 месеци која су примила све препоручене вакцине из националног календара имунизације до свог првог рођендана (до навршене друге године за вакцину против малих богиња) износи 90, док је тај проценат код ромске деце нижи и износи 70%, од чега је међу ромском децом 50% девојчица;
- 450 ромских мајки и деце су обухваћени патронажним посетама (пре и постнатално);
- 90 трудница ромске националности је обухваћено редовним прегледима у амбуланти

По мишљењу здравствене медијаторке потребно је повећати улогу здравствене медијаторке у здравственом систему, нарочито када је у питању подизање свести младих и повећање њихове заинтересованост за саветовалиште младих. Такође је потребно повећати информисаност ученика у школама (основној и средњој) о постојању саветовалишта за младе.

3.3.5 Социјална заштита

Брига о социјално угроженима и старима један је од важних аспеката друштвеног развоја. Удео корисника новчане социјалне помоћи у укупном броју становника био је 1.02%, што је знатно мање од 3,68% на нивоу Републике Србије. Просечна пензија у граду Пожаревцу износила је 23.516,00 динар, а удео корисника најниже пензије у укупном броју пензионера био је 25.17%.

У 2018. години од стране Центра за социјални рад евидентирано је 1.770 корисника социјалне заштите, што представља 28% укупног броја становника.

Око 1.300 корисника је ромске националности (600 Рома и 700 Ромкиња), што представља око 65 % од свих корисника социјалне заштите.

Око 300 домаћинстава ромске националности прима новчану социјалну помоћ, што је 30% броја домаћинстава ромске националности.

Центар за социјални рад не може да обезбеди тачан податак када је у питању број домаћинстава ромске националности који прима новчану социјалну помоћ, јер питање које се односи на националну припадност припада групи опционих питања.

Сви горе наведени корисници услуга социјалне заштите су се изјаснили као Роми. Услуге социјалне заштите су осим материјалних давања, услуге Народне кухиње, Помоћ у кући, и породично-правна заштита корисника код поступака као што су насиље у породици, развод и поверавање малолетне деце, услуге породичног смештаја итд.

Пошто се корисници не изјашњавају о националној припадности, нема података колико је деце који примају дечији додатак ромске националности.

До сада је евидентирано 40 случајева (10 Рома и 30 Ромкиња) оствареног права на пријаву места пребивалишта на адреси Центра за социјални рад.

Осим услуге коју пружа Центар за социјални рад пружана је и услуга психо и социјалне подршке у социо-рехабилитационом клубу у Пожаревцу. Троје до петоро деце ромске националности на годишњем нивоу користи услуге Социо-рехабилитационог клуба за младе.

3.4 Политике и праксе локалне управе и локалних институција

Град је издвајао посебна средства за унапређивање положаја Рома у претходном периоду (путем Конкурса за реализацију ЛАП-а за унапређење положаја Рома и путем Конкурса за реализацију пројеката невладиних организација и удружења), и то:

- 2016. године - 4.182.400,00 динара

- 2017. године - 4. 240.600,00 динара
- 2018. године – 5.975.000,00 динара
- 2019. године – 5.656.000,00 динара

3.4.1 Образовање

Предшколске установе не организују полудневне програме за децу узраста од 4,5 – 5,5 година који су финансирани од стране јединице локалне самоуправе.

Град је идентификовао потребе кроз анализу за укључивање ромске деце у различите програме образовања.

На подручју града постоје основне и средње школе у којима се спроводе програми едукације о правима ромске деце, културолошким специфичностима, тешкоћама које отежавају редовно похађање наставе, учење и напредовање.

У последње три школске године реализовани су следећи програми:

- Подстицање демократске културе у школама
- Сарадња са Удружењем грађана „Креативни Роми“ из Костолца на промоцији пројекта: „Одрастајмо заједно – без дискриминације је лакше и лепше“
- Током две школске године (2017/18. и 2018/19.) за ромске ученике реализован је пројекат "Рани развој", током кога су реализоване посете: Виминацијуму, Градској библиотеци, стоматолошкој одриницији, као и посета музеју Милене Павловић Барили у Пожаревцу; посета зоолошком врту у Београду Пројекат реализовао ЦИП, а финасирала ЕУ. Основни циљеви Иницијативе су:
 - Унапређење постигнућа деце млађе од седам година припадника ромске националне мањине, омогућавањем бољих услова за заштиту њиховог здравља, васпитање, развој, учење и социјалну инклузију. Било је обухваћено око 60 деце.
 - Развијање модела унапређења доступности квалитетног предшколског васпитања и образовања деци припадника ромске националне мањине који ће допринети развоју практичних политика које се односе на рани развој и образовање деце у Србији.
- Путем пројекта конкурише се за новогодишње пакетиће за ромску децу до десет година – обезбеђено 350.000. динара, за око 600 деце од 1 до 10 година старости.
- Обезбеђивање школске ужине и комплетног школског прибора за ученике који су социјално најугроженији (од 30–50 ромске деце, у зависности од расположивих средстава) у сарадњи са НВО. Преко пројекта се обезбеђује школски прибор и ужина за најсиромашније. Износ буџета је до 300.000,00 динара.
- Сарадња са организацијом „Праксис“ – организовање предавања и радионица на тему: Превремени дечији бракови – Радионице, које је реализовао „Праксис“ су организоване у школи за децу од шестог до осмог разреда два пута годишње.
- Организовање ликовне радионице за ученике виших разреда, сликање на платну (сарадња са ликовним удружењем „Ђура Јакшић“ – Радионице су организоване од стране педагошког асистента, у сарадњи са Градском библиотеком и удружењима. Учествовало је двадесет ученика ромске националности која имају талента за цртање.

- Учешће у пројекту „Сајам науке, знање се шири а незнање спречава“ - Сајам науке је део пројекта који реализује Центар за економско унапређење Рома – ЦЕУР у сарадњи са ОШ „Јован Цвијић“ у Костолцу. Пројекат је подржала Канцеларија за људска и мањинска права Владе Републике Србије. Циљ манифестације је промоција образовања, науке и знања. Извршилац посла је педагошки асистент, који је био задужен за целокупну организацију. Задатак школе је био да на креативан и занимљив начин ученицима презентује природне и друштвене науке. Неколико наставника и учитеља заједно са педагошким асистентом су осмисли радионице за рад са децом из предмета хемије, техника и технологија.
- Почетак пројекта "Квалитетно образовање за све"
- Прикупљање документације ученика завршног разреда у вези афирмативних мера за упис у средње школе - Педагошки асистент је прикупио потребну документацију за 45 ученика ромске националне мањине.
- Реализација едукативних радионица:
 - о хигијени
 - о здрављу
 - о безбедности саобраћаја

3.4.2 Становање

У оквиру компоненте 3 Програма "Подршка инклузији Рома у Србији - оснаживање локалних заједница за инклузију Рома" коју финансира Европска унија кроз ИПА 2016 а који технички реализује Стална конференција градова и општина, Град Пожаревац добио је техничку помоћ за потребе унапређења процеса озакоњења објеката у ромским подстандардним насељима. Техничка подршка садржана је у следећим активностима:

- Анализа архива поднетих захтева за озакоњење и издавање оних које је поднела ромска заједница (формирање узорка)
- Израда анализе стања у области озакоњења објеката у ромских подстандардним насељима са препорукама за унапређење процеса
- Израда акционог плана за петогодишњи период за спровођење препорука предметне студије
- Успостављање правне подршке за решавање имовинско-правних проблема ромске заједнице за потребе озакоњења стамбених објеката
- Реализација дводневне обуке за све запослене на пословима решавања имовинско правних послова са примерима добре праксе за решавање имовинских проблема ромске заједнице

3.4.3 Запошљавање

У периоду 2016-2019. године из буџета локалне самоуправе за мере активне политике запошљавања издвојени су следећи износи финансијских средстава:

- 2016. године – 3.000.000,00 РСД
- 2017. године - 10.000.000,00 РСД
- 2018. године - 10.000.000,00 РСД
- 2019. године - 7.000.000,00 РСД

У следећој табели приказан је број припадника ромске националности који су у периоду 2016-2019. године користили мере активне политике запошљавања.

Табела: Број корисника ромске националности који су користили мере активне политике запошљавања и износ финансијских средстава у периоду 2016-2019. године

Година	Укупан број корисника ромске националности	Укупан број жена – корисница ромске националности	Износ финансијских средстава (РСД) које је определио Град
2016.	28	14	3.000.000,00
2017.	44	29	10.000.000,00
2018.	26	8	10.000.000,00
2019.	27	12	7.000.000,00

Извор: „Упитник за прикупљање података“ – попуњен и достављен од стране Националне службе за запошљавање, Филијала Пожаревац, Испостава Костолац

Према информацијама достављеним од стране Националне службе за запошљавање припадници ромске националности су заинтересовани за јавне радове, што представља једну од мера активне политике запошљавања. За обуке додатног образовања лица ромске националности немају одговарајуће образовање и квалификацију. Што се тиче програма и мере доделе субвенције за samozapošljavanje лицима ромске националности представља проблем обезбеђење жиранта.

Припадници ромске националности користили су и мере пасивне политике запошљавања, а број корисника је дат у следећој табели.

Табела: Број корисника ромске националности који су користили мере пасивне политике запошљавања у периоду 2016-2019. године

Година	Укупан број корисника ромске националности	Укупан број жена – корисница ромске националности
2016.	15	6
2017.	17	8
2018.	19	11
2019.	16	6

Извор: „Упитник за прикупљање података“ – попуњен и достављен од стране Националне службе за запошљавање, Филијала Пожаревац, Испостава Костолац

На подручју Браничевског округа основно образовање одраслих реализује се у ОШ “Свети Сава” у Пожаревацу и ОШ “Вељко Дугошевић” у Турији, Кучево.

Поред формалног, на подручју града Пожареваца реализују се и неформални програми образовања одраслих. Академија Оксфорд у Пожаревацу спроводи следеће неформалне програме образовања: стручна оспособљавања, преквалификације, доквалификације, курсеви страних језика.

3.4.4 Социјална заштита

За програме социјалне и дечије заштите издвојено је укупно средстава по годинама:

- 2016. године издвојено 13.500.000,00 РСД, а утрошено 9.645.960,00 РСД
- 2017. године – издвојено 13.500.000,00 РСД, а утрошено 10.908.140,00 РСД

- 2018. године – издвојено 13.500.000,00 РСД, а утрошено 12.227.210,00 РСД
- 2019. године – издвојено 13.500.000,00 РСД, а утрошено 13.398.402,00 РСД

На подручју града има једна народна кухиња коју је у периоду који се анализира (2016-2019.) користило просечно 850 корисника месечно.

Корисници ромске националности највише су били заинтересовани за следеће програме/ услуге социјалне заштите – једнократне и новчане социјалне помоћи

За неке од услуга, као што су свратиште за бескућнике и децу без родитељског старања, као и сигурна кућа за жртве насиља у породици постоји потреба, али њих нема у понуди. Неопходно је укључивање ЈЛС у израду пројектне документације и других послова који су у вези изградње, реконструкције и сл. објеката за социјалну заштиту како би се и ове услуге развиле и пружале.

На подручју града Пожаревца потребно је свратиште за бескућнике и децу без родитељског старања, као и сигурна кућа за жртве насиља у породици.

За рад Центра за социјални рад, односно пружање социјалне заштите на подручју града Пожаревца, било би веома значајно укључивање ЈЛС у израду пројектне документације и других послова који су у вези изградње, реконструкције и сл. објеката за социјалну заштиту.

3.4.5 Пројектне иницијативе на локалном нивоу

У 2019. години, путем Конкурса за пројекте НВО за реализацију активности из *ЛАП-а за побољшање положаја Рома*, одобрени су следећи пројекти:

- "Подизање капацитета Ромског едукативног центра и УРБО-а за спровођење националне стратегије за социјалну инклузију Рома и Ромкиња", УРБО, 1.038.000,00 динара.
- "За бољи, лепши и здравији живот", Креативни Роми, 1.084.700,00 динара.
- "Нова шанса - нови живот", Удружење ромских жена Василика, 910.000,00 динара.
- "новогодишњи пакетићи за Ромску децу у ГО Костолац", Удружење Еуро Роми, 301.508,00 динара.
- "Превенција карцинома грлића материце и карцинома дојке код Ромкиња у ГО Костолац", Ромско удружење жена РУЖ, 165.792,00 динара.

У 2020. години, путем Конкурса за пројекте НВО за реализацију активности из *ЛАП-а за побољшање положаја Рома*, одобрени су следећи пројекти:

- "Превенција насиља у савременој породици", УРБО, 450.000,00 РСД.
- "Социјална инклузија Рома као генератор друштвених развојних процеса", УРБО, 575.000,00 РСД.
- "Подршка унапређењу положаја Ромкиња на територији Града Пожаревца", "Удружење ромских жена Браничевског округа – Василика", 535.000,00 РСД.
- "Радам против сиромаштва", "Друштво Ром Костолац", 675.000,00 РСД.
- "Мере подршке за оснаживање социјално угрожених породица на територији ГО Костолац", "Удружење Рома Кенан", 1.000.000,00 РСД.
- "Стоп дискриминацији", "Подигнимо гард пороцима", 265.000,00 РСД.

У следећој табели су наведени пројекти који су од 2016. године до данас реализовани од стране организација цивилног друштва, а који су се бавили решавањем проблема Рома (у различитим областима - образовање, запошљавање, становање, здравствена заштита, социјална заштита, култура, информисање и сл.), а који су финансирани из других извора, за које је ЈЛС имала информације.

Табела: Пројектне иницијативе на локалном нивоу финансиране из других извора

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће др. извора
„Све ми боје лепо стоје – промоција ромске културе у циљу смањења предрасуда и стереотипа“	Друштво Ром Костолац		Јун – децембар 2020.	-Промовисање ромске културе; -Смањење предрасуда у друштву и утицање на промену стереотипних ставова према Ромима; -Отварање дијалога у образовном систему о предрасудама и дискриминацији; -Унапређење локалних политика и већа партиципација Рома у органима доношења одлука; -Формирање донаторског фонда за подршку иницијативама за борбу против дискриминације.	1.130.000,00 РСД			Фондација за отворено друштво	
"Побољшање приступа ромске омладине тржишту рада у Костолцу"	Град Пожаревац	Друштво Ром Костолац, ПО-СТАРТ	Октобар 2019-октобар 2020	Унапређени капацитети запошљивости Рома кроз увођење специфичних услуга за локалну ромску заједницу. Одрживо смањење сиромаштва Рома путем пружања специфично дизајнираних услуга према потребама локалне ромске заједнице; Промоција интер-секторских партнерстава у пружању подршке образовању и запошљавању Рома; Повећана видљивост донатора као и потреба и потенцијала Рома; Побољшана одрживост социјалне инклузије Рома кроз истраживање о потребама	58.710,19 Еура		15%	ЕУ/ИПА 2016	

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће др. извора
				локалних послодаваца и ажурирање постојећег Локалног акционог плана за унапређење положаја Рома и Ромкиња.					
„СВЕ ЗА ДЕЦУ: мобилизација заједнице ради подршке раном развоју ромске деце“	Друштво Ром Костолац		Март 2019 – септембар 2020	- Пружање подршке породицама за превазилажење специфичних проблема у областима: здравствене заштите, исхране, рани развој и благостање деце, хигијене и препознавање и реаговање на дискриминацију. - Унапређење локалних капацитета за координисане инклузивне саветодавне услуге - кроз јачање међусекторске сарадње и изградње капацитета на локалном нивоу	1.500.000,00 РСД			UNICEF	
„Радам против сиромаштва“	Друштво Ром Костолац		Април – септембар 2020	Пружање подршке у успостављању бољих животних услова и услова становања породицама које потичу из социјално угрожених категорија становништва на територији ГО Костолац, доделом пакета грађевинског материјала за санацију или адаптацију објеката у којима живе, и доделом опреме за доходовне активности.	675.000,00 РСД	1.114.000,00 РСД	760.000,00 РСД		
„Индивидуална решења за адаптацију купатила“ 2017. године,	Друштво Ром Костолац		Мај - октобар 2017. Мај - октобар 2018.	Основни циљ пројекта је био изградити или адаптирати купатила социјално угроженим породицама ромске националности, које живе на територији ГО Костолац.	780.000,00 РСД 2017.год, 750.000,00 РСД	1.530.000,00	780.000,00 РСД 2017.год, 750.000,00 РСД		

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће др. извора
“Корак до инклузије” 2018. године.					2018.год.		2018.год.		
„Социјална инклузија повратника по Споразуму о реадмисији и ИРЛ“	Друштво Ром Костолац	„Ромско Удружење жена – РУЖ Браничевског округа“	Април - септембар 2018.	Повећати ниво патриципације Рома повратника по Споразуму о реадмисији у радну и социјалну интеграцију у друштвену заједницу на територији ГО Костолац. Специфични циљеви пројекта: -Унапредити вештине повратника по Споразуму о реадмисији релевантне за тражење посла; -Пружање могућности учесницима да разумеју и примене основне принципе предузетништва, како би унапредили свој социјални положај; -Адекватно информисање повратника, помоћ у прибављању личних докумената и помоћ у администаративно техничким процедурама; -Одржавање континуитета у образовању ученика из породица повратника, путем финансијске подршке дела трошкова школовања;	150.000,00 РСД	451.500,00 РСД		KIRS	
„Активна партиципација заједнице за унапређење становања Рома и	Друштво Ром Костолац		Април - септембар 2018.	Праћење и унапређење услова становања у ромским насељима у Костолцу.	1.200,00 УСД	1.200,00 УСД		RIO – Roma initiative office	

Назив пројекта	Носилац	Партнери	Период реализације	Циљ	Вредност пројекта и извори				
					РСД/ ЕУР/ УСД	Ук. вред.	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће др. извора
Ромкиња“									
“Образовањем до једнакости”	Друштво Ром Костолац		Јануар 2017.– март 2017.	Допринети већој социјалној инклузији међу припадницима ромске заједнице, повећањем обухвата ученика у редовном образовању, средњим и вишим школама и факултетима, као и путем активности које ће допринети одржавању континуитета у њиховом образовању на територији ГО Костолац.	161.000,00 РСД	280.000,00 РСД		ЦИП-Центар за интерактивну педагогију	
“Подршка ромској заједници у коришћењу услуга система социјалне заштите”	Ромски информативни центар Крагујевац	Друштво Ром Костолац	Септембар 2017.– децембар 2017.	Прикупљање података и стања у четири града у Србији (Крагујевац, Бела Паланка, Јагодина и Костолац) , како би се скренула пажња на тренутне проблеме у овим заједницама/ градовима, дали конкретни предлози за решења, и подигла пажња јавности када је у питању остваривање права на социјалну заштиту социјално најугроженијих особа.	500.000,00 РСД	500.000,00 РСД		Канцеларија за људска и мањинска права	
„Подршка раном развоју, образовању и социјалној инклузији деце предшколског узраста из ромске заједнице и других ускраћених група“	Друштво Ром Костолац		Јун 2016.– децембар 2017.	Унапређење услова за развој, учење и социјалну инклузију предшколске деце из ромске националне мањине и других ускраћених група на територији ГО Костолац.	2.000.000,00 РСД	2.000.000,00 РСД		Фондација за отворено друштво	

3.5 SWOT анализа

SWOT анализа (акроним од енглеских речи: *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats* - снаге, слабости, прилике, претње) је техника стратешког менаџмента путем које се уочавају стратешки избори довођењем у везу снага и слабости са шансама и претњама у екстерном окружењу. Помоћу SWOT анализе утврдићемо следеће:

- где смо најјачи тј. које су нам врлине;
- где смо најслабији и које су нам мане;
- који потенцијал имамо тј. где постоји слободан простор за раст и развитак и
- које нам опасности прете и у којој тачки смо најслабији.

SWOT анализа је урађена за сваку од пет области Стратегије и овог ЛАП-а. Налази анализе су представљени посебно за сваку област. SWOT анализа је резултат радионица које су одржане са представницима заинтересованих страна и заснована је како на анализи доступних статистичких података (који су дати у овом документу), тако и на проценама којима су располагали представници заинтересованих страна.

3.5.1 Образовање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Педагошки асистент у Костолцу • ПУ укључена у пројекте са ЦИП центром • Сарадња образовних институција са ромским удружењима • Мобилни тим • ОП Мобилног тима за 2020. годину • Интерресорна комисија • Довољан број личних пратилаца • Ромски језик у школи • Школе обезбеђују уџбенике (на реверс) и један део ужина • <i>Romacted</i> програм • Пројекти НВО који се баве образовањем • Канцеларија за младе •	• Недостају педагошки асистенти • Активности Мобилног тима су углавном усмерене на потребе ромске заједнице у Костолцу • Мали број ромске деце у јаслицама (од 6 месеци до 3 године) и вртићу (од 3 године до 5,5) • Непостојање и удаљеност установа за становнике Костолца (упис деце у ПУ се врши у Пожаревцу) • Мали број родитеља ромске деце укључен у савете родитеља и школске одборе • Не финансира се ужина за децу од стране Града • Недостају људски ресурси за спровођење ИОП1 • Непотпуна евиденција о деци ромске националности и потребама родитеља • Недостатак финансијских средстава у буџету Града • Мањи број девојчица које завршавају основну школу • Нередовност похађања наставе • Потешкоће праћења <i>online</i> наставе због немања опреме и/или електричне енергије
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ

• Законски оквир који омогућава свој деци да се школују • Право на афирмативне мере за упис у средње школе • Могућност изјашњавања за коришћење афирмативних мера • Стипендије за ученике средњих школа • Донаторски пројекти и програми намењени унапређењу положаја ромске популације • Образовање одраслих • Неформално образовање младих • Обуке за медије и информисање •	• Ниска свест родитеља деце ромске националности о значају образовања - родитељи не уписују сву децу у школу • Недостају социјалне услуге отвореног карактера у заједници • Миграције (сезонски послови...) • Недовољно препознавање потреба ромске заједнице од стране друштва у целини • Нехигијенски услови у подстандардним насељима • Недостатак интернета и електричне енергије • Низак ниво образовања родитеља • Комплексност процедура за конкурисање за стипендије • Прелазак на <i>online</i> наставу услед КОВИД 19 • Злоупотреба коришћења афирмативних мера
--	--

Као **кључна питања**, издвојена су:

- Повећање броја деце у ПВО (нпр. регресирани боравак)
- Ангажовање додатних људских ресурса за помоћ ромској деци (педагошки асистенти, особе које познају језик које дете говори – за превазилажење језичких баријера...)
- Унапређење сарадње између институција (укључујући и ЈЛС) и организација цивилног друштва/ успостављање ефикасније координације у циљу праћења редовног похађања школе
- Подизање нивоа свести родитеља и деце о значају образовања (професионална оријентација, примери добре праксе)
- Додатна подршка за боље услове за образовање ромске деце (ужина, превоз, прибор, стипендије)

Представници фокус група су као кључна питања навели и:

- Повећање броја деце ромске националности које завршавају средње школе
- Рани развој
- Повећање броја ромских студената
- Професионална оријентација
- Помоћ првацима

3.5.2 Социјална заштита

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Мобилни тим • ЦСР умрежен са другим институцијама и механизмима за инклузију Рома • Развијене социјалне услуге у заједници • Квалитетни професионалци у области социјалне заштите • Искуство запослених, познавање терена, познавање корисника	• Недовољно капацитета (људских ресурса и др.) у ЦСР • База података ЦСР не пружа преглед корисника у односу на старосну, етничку и др. структуру • Превелики број надлежности ЦСР и недостатак норматива (по 1 стручном раднику)

• Добра сарадња ЦСР са школама и Канцеларијом за ромска питања • Скраћен поступак корисницима за прибављање документације • Сарадња ЦСР са ромском заједницом • Бесплатна правна помоћ	• Неразумевање и несналажење корисника са административном процедуром • Удаљеност и непостојање релевантних институција (ПИО фонд, Катастар, бесплатна правна помоћ) у Костолцу
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Потенцијално отварање брачног саветовалишта (у процедури) • Размена искуства и примери добре праксе у области социјалног укључивања Рома • Финансијска и техничка подршка домаћих и страних донатора у области социјалног укључивања Рома (ресорна министарства, међународне организације, ИПА фондови)	• Непознавање Закона о социјалном раду од стране других институција (превелика очекивања од ЦСР) • Лоша економска ситуација и низак животни стандард • Недовољан/спор прилив средстава из доступних фондова за инклузију Рома • Нова законска акта о социјалној заштити • Наставак пандемије КОВИД 19 • Млади нису довољно препознати као важни актери за допринос унапређењу положаја ромске заједнице

Као **кључна питања**, издвојена су:

- Административне процедуре прилагођене корисницима путем водича, флајера, упутстава и сл.
- Учинити услуге (као што је бесплатна правна помоћ и сл.) доступнијим корисницима у Костолцу
- Помоћ корисницима из Костолца у обезбеђивању документације (здравствене књижице, ПИО и сл.) која се прибавља у Пожаревцу кроз бесплатан превоз
- Помоћ у остваривању права на новчану социјалну помоћ омогућавањем да се пријаве на адресу пребивалишта
- Успостављање услуге становање уз подршку (за ОСИ, старије...)

3.5.3 Запошљавање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Мобилни тим - укљученост НСЗ у рад Мобилног тима • НСЗ има базу података са свим потребним информацијама • Добра сарадња НСЗ са Градом – ЛАП за запошљавање • Пројекти НВО (у партнерству са ЈЛС) за запошљавање • Меморандум о сарадњи НСЗ-Филијала Пожаревац са ЦСР •	• Низак образовни ниво Рома • Недостатак квалификација Рома • На евиденцији су и незапослена лица која не траже посао (пријављују се због потребних потврда) • Меморандум о сарадњи са ЦСР се не примењује • Недовољна информисаност Рома о постојећим мерама активне политике запошљавања • Недовољна заступљеност запослених Рома у укупном броју запослених у јавном сектору • Недовољна рачунарска писменост

	• Недостатак самопоуздања код младих
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Активне мере запошљавања (јавни радови, подршка запошљавању жена...) • Укључивање у основно образовање одраслих • Програми обука • Меморандум о сарадњи НСЗ, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Ромска женска мрежа • Грантови међународних организација за самозапошљавање и економско оснаживање •	• Не постоји потражња за лицима са ниским нивоом образовања • Рад у сивој економији • Предрасуде и дискриминација у запошљавању • Сезонске радне миграције • Демотивација Рома услед сегрегисаних послова (нпр. ЈКП) • Рани бракови • Непрепознавање капацитета за запошљавање код младих Рома

Као **кључна питања**, издвојена су:

- Подршка у стицању квалификација
- Мотивисање незапослених да се укључе у програме и мере активне политике запошљавања
- Сензибилисање послодаваца за запошљавање Рома
- Запошљавање Рома у јавном сектору

Представници фокус група су препознали и:

- Узајамна сарадња са удружењима из околине Пожареваца
- Пројекти за запошљавање и економско оснаживање ромске заједнице
- НСЗ обуке за младе са мање радног искуства

3.5.4 Здравствена заштита

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Здравствена медијаторка у Костолцу • База података • Мобилни тим • Познавање терена од стране здравствених медијаторки • Тимови у Дому здравља који укључујуи здравствену медијаторку • Добра сарадња здравствене медијаторке са установама и институцијама • Саветовалиште за младе • Саветовалиште за труднице • Скрининг програми Дома здравља за Роме • Покривеност ромских насеља услугама патронажне службе • Висок проценат Рома који поседују здравствену књижицу и лична документа • Међусобна повезаност и солидарност унутар	• Недостаје здравствена медијаторка у Пожаревацу (радно место је отворено) • Не покривају се трошкови превоза за становништво из Костолца које оверава здравствене књижице у Пожаревацу • Удаљеност Дома здравља од ромских насеља • Неинформисаност о превенцији и очувању здравља ромске заједнице

ромске заједнице • Добра сарадња здравствене медијаторке са Црвеним крстом • Активизам и волонтеризам изражен током пандемије КОВИД 19 пандемије	
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Програми јавног здравља • Протоколи за сузбијање и превенцију насиља и злостављање жена и деце •	• Нехигијенска ромска насеља. • Ниска свест о значају превентивних прегледа и лечењу незаразних хроничних болести • Низак животни стандард • Недостатак еколошке културе • Дивље депоније у појединим ромских насеља • КОВИД 19

Као **кључна питања**, издвојена су:

- Помоћ корисницима из Костолца у обезбеђивању документације (здравствене књижице, ПИО и сл.) која се прибавља у Пожаревцу, као и нпр. за систематске прегледе за упис деце у школу и сл. - кроз бесплатан превоз
- Повећање доступности услуга кроз рад на терену (вакцинације, превентивни прегледи, мерење притиска и шећера и сл.)
- Повећана мотивација за превенцију и коришћење услуга здравствене заштите кроз трибине, радионице и сл. у насељима

3.5.5 Становање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Искуство у пројектима расељавања из нехигијенских насеља финансираних од стране ИПА, УНХЦР • Велики број ромских породица са решеним стамбеним питањима • Институције које се баве питањем становања и спремне су да раде на решавању проблема • Пројекат СКГО – озакоњење објеката у подтастандарним ромским насељима • Подршка невладиног сектора • Израђена анализа стања ромских насеља у Костолцу • Воља локалних власти да реше проблеме неформалних насеља	• Лоше стање постојеће комуналне и путне инфраструктуре у ромским насељима на територији града Пожаревца • Непостојање комуналне и путне инфраструктуре у подстандарним насељима • Велики број непријављених грађана на адресама становања • Велики број нелегалних објеката • Несразмерна величина стамбених јединица у односу на број чланова домаћинства • Млади немају довољно могућности да станују самостално
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Планска документација • Додатна помоћ невладиног сектора у процесу легализације • Доступност међународних фондова	• Закон о планирању и изградњи (немогућност прикључења на комуналну инфраструктуру уколико није регулисан власнички однос, неправна градња)

•	• Сиромаштво, незапосленост • Немогућност легализације • Ниска свест становника о очувању животне околине • Недостају локације за изградњу социјалних станова • Предрасуде локалне заједнице у односу на кориснике социјалних станова
---	---

Као **кључна питања**, издвојена су:

- Изградња комуналне инфраструктуре
- Изградња социјалних станова (Спремност ЛС да привуче финансијска средства из фондова како би се решавали стамбени проблеми изградњом социјалних станова)
- Унапређење услова становања у ромским насељима
- Едукација о начину коришћења стамбеног простора и културе становања

4 ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

Општи циљ је:

- **Постићи већу социјалну укљученост Рома и Ромкиња на територији града Пожаревца креирањем и спровођењем специфичних мера подршке у области образовања, здравствене и социјалне заштите, запошљавања и становања**

ЛАП има пет посебних циљева који доприносе остварењу општег циља, и то по један посебан циљ у свакој од пет кључних области релевантних за социјално укључивање ромске националне мањине - образовање, запошљавање, становање, здравствена и социјална заштита:

- **Посебан циљ 1:** Повећати укљученост и успешан завршетак предшколског, основног, средњошколског и факултетског образовања деце и младих ромске националности и интензивирати функционално описмењавање одраслих Рома.
- **Посебан циљ 2:** Подићи ниво запошљивости, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица.
- **Посебан циљ 3:** Проширити и унапредити социјалне услуге и побољшати доступност информација о правима из области социјалне заштите.
- **Посебан циљ 4:** Повећати обухват Рома и Ромкиња превентивним прегледима и побољшати доступност услуга здравствене заштите.
- **Посебан циљ 5:** Побољшати квалитет становања припадника ромске националне мањине.

Посебни циљеви се остварују реализацијом већег броја мера у свакој посебној области, а њихова остварљивост се прати и мери на основу индикатора исхода, за које су утврђене базне и циљане вредности.

ОБРАЗОВАЊЕ

Посебан циљ 1: Повећати укљученост и успешан завршетак предшколског, основног, средњошколског и факултетског образовања деце и младих ромске националности и интензивирати функционално описмењавање одраслих Рома.

Мере:

- 1.1 Обезбеђење праћења стања и додатне подршке деци ромске националности за редовно похађање образовања
- 1.2 Информисање и едукација родитеља, деце и одраслих о значају образовања
- 1.3 Материјална подршка родитељима, деци и ученицима ромске националности у сврху редовног похађања образовања
- 1.4 Подршка раном развоју

ЗАПОШЉАВАЊЕ

Посебан циљ 2: Подићи ниво запошљивости, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица.

Мере:

- 2.1 Програми информисања и едукације припадника ромске популације о мерама активне политике запошљавања
- 2.2 Укључивање незапослених лица ромске националности у програме функционалног и додатног образовања ради стицања додатних знања, вештина и компетенција
- 2.3 Сензибилисање послодаваца за запошљавање Рома и Ромкиња
- 2.4 Подршка стручној пракси и запошљавању Рома и Ромкиња у јавном сектору
- 2.5 Подршка запошљавању и самозапошљавању Рома путем активних мера запошљавања

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Посебан циљ 3: Проширити и унапредити социјалне услуге и побољшати доступност информација о правима из области социјалне заштите.

Мере:

- 3.1 Информисање припадника ромске популације о остваривању права и услуга из области социјалне заштите
- 3.2 Унапређење постојећих и успостављање нових иновативних социјалних услуга за ОСИ, старије (65+) и друге социјално угрожене групе

ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Посебан циљ 4: Повећати обухват Рома и Ромкиња превентивним прегледима и побољшати доступност услуга здравствене заштите

Мере:

- 4.1 Повећање доступности услуга кроз рад на терену са фокусом на жене, децу и старије (65+)
- 4.2 Информисање и едукација ромског становништва у циљу ефикаснијег коришћење услуга здравствене заштите
- 4.3 Подршка програмима усмереним на рани развој

СТАНОВАЊЕ

Посебан циљ 5: Побољшати квалитет становања припадника ромске националне мањине

Мере:

- 5.1 Правна и техничка помоћ лицима ромске националности при решавању имовинско-правних односа у поступку озакоњења стамбених објекта
- 5.2 Едукација о начину коришћења стамбеног простора и културе становања
- 5.3 Изградња социјалних станова

5 АКЦИОНИ ПЛАН

Овим Акционим планом детаљно се разрађују постављени циљеви (општи циљ и посебни циљеви).

За сваки посебан циљ дефинисане су мере које доприносе остварењу посебног циља. Уз сваку меру дате су следеће информације: тип мере⁸, носилац и партнери, период спровођења, финансијска средства (укупно потребна, по годинама и по изворима финансирања). За сваку меру се такође наводи и да ли је потребно донети пропис којим се уређује спровођење мере и уколико јесте, то се такође наводи и као активност коју је потребно предузети како би се целокупна мера спровела.

За сваку меру утврђене су активности и пројекти које треба реализовати у оквиру мере. Уз сваку активност/пројекат дефинисани су носиоци активности, партнери и потребна финансијска средства (укупна, по годинама и по изворима финансирања).

Укупна вредност овог Акционог плана за период од 2021-2023. године износи **179.070.000,00 динара**, од чега се из буџета града Пожаревца издваја **38.950.000,00 динара**, а из осталих извора (од министарства, из донаторских средстава) **140.120.000,00 динара**.

ОПШТИ ЦИЉ:		Постићи већу социјалну укљученост Рома и Ромкиња на територији града Пожаревца креирањем и спровођењем специфичних мера подршке у области образовања, здравствене и социјалне заштите, запошљавања и становања					
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Обухват деце ромске националности основношколским образовањем		%	2018/ 2019.	85%	2023/ 2024.	95%	Извештаји ОШ; Извештаји ПА; Матичне књиге;
Проценат незапослених Рома који се воде на евиденцији НСЗ који су повећали квалификације		%	2019.	-	2023.	30%	Евиденција НСЗ

⁸ У складу са Законом о планском систему („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) **регулаторне**, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) **подстицајне**, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) **информативно едукативне** (информационе и образовне кампање и друго); 4) **институционално-управљачко-организационе** (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) **обезбеђење добара и пружање услуга** од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

ОПШТИ ЦИЉ:	Постићи већу социјалну укљученост Рома и Ромкиња на територији града Пожаревца креирањем и спровођењем специфичних мера подршке у области образовања, здравствене и социјалне заштите, запошљавања и становања					
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
% старијих Рома (65+) који су корисници нових и/или унапређених социјалних услуга	%	2019.	-	2023.	75%	Извештај Одељења ДД;
Проценат деце ромске националности узраста 24-35 месеци која су примила све препоручене вакцине из националног календара имунизације до свог првог рођендана (до навршене друге године за вакцину против малих богиња)	%	2019.	70	2023.	90	Извештај ЗМ
Број изграђених социјалних станова	Број	2019.	-	2023.	21	Извештај Службе за инвестиције

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:	Повећати укљученост и успешан завршетак предшколског, основног, средњошколског и факултетског образовања деце и младих ромске националности и интензивирати функционално описмењавање одраслих Рома					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број деце ромске националности која нису уписала ППП	Број	2018/ 2019	50	2023/ 2024	Макс. 10	Извештаји ПУ; Извештаји ПА; Матичне књиге;
Број деце ромске националности која нису уписала први разред основне школе	Број	2018/ 2019	90	2023/ 2024	Макс. 10	Извештаји ОШ; Извештаји ПА; Матичне књиге
Број средњошколаца ромске националности	Број	2018/ 2019	175	2023/ 2024	200	Извештаји СШ
Број деце која су напустила основну школу	број	2018/ 2019	34	2023/ 2024	Макс. 17	Извештај Школске управе

МЕРА 1.1:	Обезбеђење праћења стања и додатне подршке деци ромске националности за редовно похађање образовања		Тип мере:	институционално-управљачко-организациона		
Носилац мере:	Одељење за друштвене делатности (Одељење ДД)		Партнери:	Педагошки асистенти (ПА), Предшколска установа (ПУ), основне школе (ОШ), средње школе (СШ), Школска управа, ромске организације цивилног друштва (РОЦД), Центар за социјални рад (ЦСР), Мобилни тим (МТ)		
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.730.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 - 250.000,00 2022 - 740.000,00 2023 - 740.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 1.730.000,00	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Укупан број ангажованих педагошких асистената на територији града Пожаревца	Број	2020.	1	3	4	5	Уговори ПУ и ОШ са ПА

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.1.1	Ангажовање нових педагошких асистената у ПУ и ОШ ⁹	Одељење ДД	-	До почетка школске године сваке године	1.730.000,00	2021- 250.000,00 2022- 740.000,00	Буџет града

⁹ Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама у одељку 6 б. „У предшколском васпитању и образовању“ предвиђен је педагошки асистент са 4. ССС и коефицијентом, као код ОШ 11,16. Планирано је ангажовање још једног 1 ПА у ПУ за школску годину 2021/22, односно од 2022/23. укупно два додатна ПА.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
						2023- 740.000.00	
1.1.2	Координисано праћење редовног похађања образовања деце (обезбеђење повратних информација свим институцијама који су укључени у решавање проблема)	Одељење ДД	ЦСР, ПУ, ОШ, ПА, РОЦД	Континуирано током целе школске године сваке године	/	/	Из редовних делатности
1.1.3	Идентификовање потреба за ангажовањем особа са знањем других језика које могу помоћи деци ромске националности у превазилажењу језичких баријера	Одељење ДД	ПА, ПУ, ОШ, Школска управа	По потреби	/	/	Из редовних делатности

МЕРА 1.2:	Информисање и едукација родитеља, деце и одраслих о значају образовања		Тип мере:	информативно едукативна			
Носилац мере:	Одељење за друштвене делатности (Одељење ДД)		Партнери:	Предшколска установа (ПУ), основне школе (ОШ), средње школе (СШ), педагошки асистенти (ПА), факултети, ромске организације цивилног друштва (РОЦД), Канцеларија за ромска питања, Мобилни тим (МТ)			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.260.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 - 420.000,00 2022 - 420.000,00 2023 - 420.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 1.260.000,00		

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број деце ромске националности обухваћене активностима информисања и едукације	Број	2019.	-	150	170	180	Извештаји ОШ
Број младих ромске националности обухваћених активностима информисања и едукације	Број	2019.	-	40	44	50	Извештаји СШ
Број родитеља ромске националности обухваћених активностима информисања и едукације	Број	2019.	-	300	300	300	Извештаји МТ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.2.1	Организовање активности професионалне оријентације за ученике седмих и осмих разреда основне школе	Одељење ДД	ОШ, СШ	Током II полугодишта сваке школске године	/	/	Из редовних делатности
1.2.2	Организовање професионалне оријентације и информисање о мерама афирмативне акције за средњошколце	Одељење ДД	ОШ, СШ, факултети, ПА, РОЦД	Током II полугодишта сваке школске године	/	/	Из редовних делатности
1.2.3	Организовање медијске кампање за упис деце у ППП и основну школу (штампање флајера, позиви, посете)	Одељење ДД	ПУ, ОШ, ПА, Канцеларија за ромска питања	Током I полугодишта сваке школске године	660.000,00	2021- 220.000,00 2022- 220.000,00 2023- 220.000,00	Буџет града
1.2.4	Едукативне радионице за родитеља о важности образовања	Мобилни тим	РОЦД, ПУ	До краја III квартала	600.000,00	2021- 200.000,00	Буџет града

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
				сваке године		2022- 200.000,00 2023- 200.000,00	
1.2.5	Информисање одраслих о значају образовања (посете)	Мобилни тим	РОЦД, ПУ	До краја IV квартала сваке године	/	/	Из редовних делатности

МЕРА 1.3:	Материјална подршка родитељима, деци и ученицима ромске националности у сврху редовног похађања образовања		Тип мере:	подстицајна			
Носилац мере:	Одељење за друштвене делатности (Одељење ДД)		Партнери:	Ромске организације цивилног друштва (РОЦД)			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ ¹⁰			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	5.000.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 1.280.000,00 2022 – 1.640.000,00 2023 – 2.080.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 4.340.000,00 Донаторска средства – 660.000,00		

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број деце ромске националности основношколског узраста која добијају неки	Број	2019.	300	300	300	300	Извештај Одељења ДД

¹⁰ Напомена: Обезбедити примену Правилника о пречем упису у целодневне програме

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
вид материјалне подршке							Извештај РОЦД
Број ромске деце уписане у целодневне програме ПВО (од 0 до 3 године)	Број	2019.	6	13	26	30	Извештај ПУ
Број ромске деце уписане у целодневне програме ПВО (од 3 до 5,5 године)	Број	2019.	10	20	40	50	Извештај ПУ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.3.1	Обезбеђивање школског прибора	Одељење ДД	РОЦД	III квартал '21. континуирано	1.260.000,00	2021-420.000,00 2022-420.000,00 2023-420.000,00	Буџет града 600.000,00 Донаторска средства 660.000,00
1.3.2	Обезбеђивање регресираног боравка деце у ПУ ¹¹	Одељење ДД	ПУ	континуирано	1.790.000,00	2021-360.000,00 2022-570.000,00 2023-860.000,00	Буџет града
1.3.3	Обезбеђивање регресираног превоза за средњошколце ¹²	Одељење ДД		континуирано	1.950.000,00	2021-500.000,00	Буџет града

¹¹ Према Одлуци о финансијској подршци: 50 или 100% од цене коштања боравка

¹² Примењује се члан 40 Одлуке о соц заштити – деца корисника МЦП. Мада од наредне шк сваки средњошколац бесплатно путује. Пошто немамо тачан број деце средњошколаца који путују, износи су процена. Укупан износ за цео градски буџет 7,5 мил.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
						2022- 650.000,00 2023- 800.000,00	

МЕРА 1.4:	Подршка раном развоју		Тип мере:	обезбеђење добара и услуга			
Носилац мере:	Одељење за друштвене делатности (Одељење ДД)		Партнери:	Предшколска установа (ПУ), Мобилни тим, Дом здравља (ДЗ), ромске организације цивилног друштва (РОЦД)			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	5.610.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 1.870.000,00 2022 – 1.870.000,00 2023 – 1.870.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 750.000,00 Донаторска средства – 4.860.000,00		

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број породица укључених у радионице и друге активности програма раног развоја	Број	2019	80	100	100	100	Извештаји ПУ; Извештаји РОЦД

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.4.1	Креирање програма раног развоја	ПУ	РОЦД	До краја I квартала сваке године	/	/	Из редовних делатности

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.4.2	Радионице едукативног и креативног карактера за децу и родитеље ¹³	Одељење ДД	РОЦД, ПУ	До краја IV квартала сваке године	5.400.000,00	2021- 1.800.000,00 2022- 1.800.000,00 2023- 1.800.000,00	Буџет града 540.000,00 Донаторска средства 4.860.000,00
1.4.3	Организовање систематских прегледа у насељу за упис у ППП	Мобилни тим	ДЗ, ПУ, РОЦД	мај сваке године	/	/	Из редовних делатности
1.4.4	Организовање колективног уписа у ППП у ромским насељима у Костолцу	Мобилни тим	ПУ, РОЦД	II квартал сваке године	210.000,00	2021- 70.000,00 2022- 70.000,00 2023- 70.000,00	Буџет града

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:		Подићи ниво запошљивости, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број Рома на евиденцији НСЗ који су повећали квалификације		Број	2019.	-	2023.	208	Евиденција НСЗ
Број Рома који су запослени применом активних мера запошљавања у периоду имплементације овог ЛАПa (од 2021-2023.)		Број	2019.	-	2023.	50	Извештај НСЗ; Извештај Канцеларије за ЛЕР;

¹³ Месечно 4 радионице, а током лета (3 месеца) свакодневно

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:		Подићи ниво запошљивости, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број новозапослених Рома који су добили посао као корисници различитих програма подржаних од стране међународних организација и других донатора у којима је учествовао Град Пожаревац/ ГО Костолац током имплементације овог ЛАП		Број	2020.	-	2023.	15	Извештај НСЗ; Извештаји РОЦД; Извештај Канцеларије за ЛЕР;

МЕРА 2.1:	Програми информисања и едукације припадника ромске популације о мерама активне политике запошљавања		Тип мере:	информативно едукативна		
Носилац мере:	Мобилни тим		Партнери:	Национална служба за запошљавање, филијала Пожаревац (НСЗ), ромске организације цивилног друштва (РОЦД)		
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	/	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	/	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	/	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број припадника ромске популације обухваћених активностима информисања и едукације	број	2019.	113	115	115	115	Извештај МТ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.1.1	Информативни програми на локалним медијима и јавне манифестације за информисање и укључивање Рома у јавне радове	Мобилни тим	НСЗ, РОЦД	Током целе године сваке године	/	/	Из редовних делатности
2.1.2	Информисање и укључивање Рома у програме самозапошљавања	Мобилни тим	НСЗ, РОЦД	Током целе године сваке године	/	/	Из редовних делатности
2.1.3	Информисање и укључивање Рома у програме додатног образовања	Мобилни тим	НСЗ, РОЦД	Током целе године сваке године	/	/	Из редовних делатности

МЕРА 2.2:	Укључивање незапослених лица ромске националности у програме функционалног и додатног образовања ради стицања додатних знања, вештина и компетенција		Тип мере:	Информативно-едукативна			
Носилац мере:	Мобилни тим		Партнери:	Национална служба за запошљавање, Филијала Пожаревац (НСЗ), ромске организације цивилног друштва (РОЦД), ОШ „Свети Сава“			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	/	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	/	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	/		

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број незапослених ромске националности укључених у програме функционалног и додатног образовања ради стицања додатних знања, вештина и компетенција	Број	2019.	59	65	65	65	Извештај МТ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.2.1	Информисање и укључивање Рома у ФООО	Мобилни тим	НСЗ, РОЦД, ОШ „Свети Сава“	До августа - континуирано	/	/	Из редовних делатности
2.2.2	Информисање и укључивање Рома у мотивационо-активационе обуке	Мобилни тим	НСЗ, РОЦД	Целе године	/	/	Из редовних делатности
2.2.3	Информисање и укључивање Рома у обуке за активно тражење посла	Мобилни тим	НСЗ, РОЦД	Целе године	/	/	Из редовних делатности

МЕРА 2.3:	Сензибилисање послодаваца за запошљавање Рома и Ромкиња		Тип мере:	информативно едукативна			
Носилац мере:	Канцеларија за ЛЕР		Партнери:	Национална служба за запошљавање, Филијала Пожаревац (НСЗ), Регионална привредна комора Пожаревац (РПК)			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	/	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	/	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	/		

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број послодаваца обухваћених активностима информисања и едукативним догађајима	Број	2019.	20	30	40	40	Извештај Канцеларије за ЛЕР

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.3.1	Анкетирање послодаваца о потребама тржишта рада	НСЗ	-	Октобар-новембар сваке године	/	/	Из редовних делатности
2.3.2	Организовање трибина/округлих столова са послодавцима	Канцеларија за ЛЕР	НСЗ, РПК	Фебруар сваке године	/	/	Из редовних делатности

МЕРА 2.4:	Подршка стручној пракси и запошљавању Рома и Ромкиња у јавном сектору		Тип мере:	подстицајна			
Носилац мере:	Канцеларија за ЛЕР		Партнери:	Национална служба за запошљавање, Филијала Пожаревац (НСЗ), Начелник Управе ГО Костолац			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		ДА ¹⁴			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	6.510.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 1.200.000,00 2022 – 2.630.000,00 2023 – 2.680.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 6.510.000,00		

¹⁴ Измена Правилника о систематизацији и организацији – опис радног места координатор за ромска питања у Управи ГО Костолац

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број Рома и Ромкиња на стручној пракси у јавном сектору	Број	2019.	-	3	5	5	Извештај Канцеларије за ЛЕР
Број координатора за ромска питања запослених у Управи ГО Костолац	Број	2019	-	-	1	1	Извештај Управе ГО Костолац

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.4.1	Проширење годишњег ЛАПЗ-а програмом стручне праксе за Роме и Ромкиње	Канцеларија за ЛЕР	НСЗ	Јануар сваке године	/	/	Из редовних делатности
2.4.2	Спровођење програма стручне праксе Рома и Ромкиња	НСЗ	-	Целе године	5.160.000,00	2021- 1.200.000,00 2022- 1.980.000,00 2023- 1.980.000,00	Буџет града
2.4.3	Измена Правилника о организацији и систематизацији радних места у Управи ГО Костолац	Општинско веће ГО Костолац	Начелник Управе ГО Костолца	До краја 2021. године	/	/	Из редовних делатности
2.4.4	Запошљавање координатора ¹⁵ за ромска питања у Управи ГО Костолац	Начелник Управе ГО Костолца	-	Јануар 2022. године	1.350.000,00	2022- 650.000,00 2023- 700.000,00	Буџет града

¹⁵ Приликом обрачуна потребних финансијских средстава узето је у обзир да се ради о 4. ССС, коеф. 8,85+1,20=10,05

МЕРА 2.5:	Подршка запошљавању и самозапошљавању Рома путем активних мера запошљавања		Тип мере:	подстицајна		
Носилац мере:	Канцеларија за ЛЕР		Партнери:	Национална служба за запошљавање, Филијала Пожаревац (НСЗ), ромске организације цивилног друштва (РОЦД)		
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	21.000.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 7.000.000,00 2022 – 7.000.000,00 2023 – 7.000.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Донаторска средства – 21.000.000,00	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број Рома обухваћених активним мерама за подршку запошљавању	Број	2019.	27	30	30	30	Извештај НСЗ Извештај Канцеларије за ЛЕР
Број Рома обухваћених активним мерама за подршку самозапошљавању	Број	2019.	-	2	2	2	Извештај Канцеларије за ЛЕР
Број Рома обухваћених обукама за start-up	Број	2019.	-	20	20	20	Извештај Канцеларије за ЛЕР Извештаји РОЦД
Број Ромкиња обухваћених обукама за женско предузетништво	Број	2019	-	20	20	20	Извештај Канцеларије за ЛЕР Извештаји РОЦД

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.5.1	Обуке из предузетништва (НСЗ)	Канцеларија за ЛЕР	НСЗ	До краја I квартала сваке године	/	/	Из редовних делатности
2.5.2	Обуке за start-up	Канцеларија за ЛЕР	РОЦД	До краја IV квартала сваке године	8.640.000,00	2021- 2.880.000,00 2022- 2.880.000,00 2023- 2.880.000,00	Донаторска средства
2.5.3	Обуке за женско предузетништво	Канцеларија за ЛЕР	РОЦД	До краја IV квартала сваке године	8.640.000,00	2021- 2.880.000,00 2022- 2.880.000,00 2023- 2.880.000,00	Донаторска средства
2.5.4	Проширење годишњег ЛАПЗ-а програмом самозапошљавања Рома	Канцеларија за ЛЕР	НСЗ	Јануар сваке године	/	/	Из редовних делатности
2.5.5	Спровођење програма самозапошљавања Рома	Канцеларија за ЛЕР	НСЗ	II квартал сваке године	1.800.000,00	2021- 600.000,00 2022- 600.000,00 2023- 600.000,00	Донаторска средства
2.5.6	Менторинг подршка за кориснике	Канцеларија	РОЦД	Током целе	1.920.000,00	2021-	Донаторска

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
	програма самозапошљавања ¹⁶	за ЛЕР		године сваке године		640.000,00 2022- 640.000,00 2023- 640.000,00	средства

ПОСЕБАН ЦИЉ 3: Проширити и унапредити социјалне услуге и побољшати доступност информација о правима из области социјалне заштите							
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере	
Број старијих Рома (65+) који су корисници унапређених или нових иновативних социјалних услуга	Број	2019.	-	2023.	100	Извештај Одељења ДД	
Просечан број сати социјалних услуга по кориснику на месечном нивоу	Сати	2019.	16	2023.	32	Извештај Одељења ДД	
Број корисника психосоцијалне и правне подршке	Број	2019.	-	2023.	850	Извештај Одељења ДД	

МЕРА 3.1:	Информисање припадника ромске популације о остваривању права и услуга из области социјалне заштите	Тип мере:	информативно едукативна
Носилац мере:	Мобилни тим	Партнери:	Центар за социјални рад (ЦСР), Полицијска управа, ромске организације цивилног друштва (РОЦД)
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:	НЕ

¹⁶ Рачунато на 20 корисника, 2 сата недељно, по 16 сати месечно по кориснику током 6 месеци

Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	300.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 100.000,00 2022 – 100.000,00 2023 – 100.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 300.000,00
--	------------	---	---	---	--------------------------

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број припадника ромске популације обухваћених активностима информисања	Број	2019.	-	300	300	300	Извештај МТ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.1.1	Мапирање потреба ромских породица у области социјалне заштите (проширење Упитника који се ради у области становања)	Мобилни тим	РОЦД, ЦСР	До краја III квартала сваке године	/	/	Из редовних делатности
3.1.2	Организовање радионица за подршку у превенцији свих облика насиља	Мобилни тим	ЦСР, Полицијска управа	Два пута сваке године (до краја године)	300.000,00	2021-100.000,00 2022-100.000,00 2023-100.000,00	Буџет града
3.1.3	Информисање о услугама социјалне заштите путем посета на терену	Мобилни тим	ЦСР	Континуирано током целе године	/	/	Из редовних делатности

МЕРА 3.2:	Унапређење постојећих и успостављање нових иновативних социјалних услуга за ОСИ, старије (65+)	Тип мере:	обезбеђење добара и пружање услуга
------------------	--	------------------	---

	и друге социјално угрожене групе				
Носилац мере:	Одељење за друштвене делатности (Одељење ДД)		Партнери:	Ромске организације цивилног друштва (РОЦД)	
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	13.550.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 4.650.000,00 2022 – 4.450.000,00 2023 – 4.450.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 3.200.000,00 Донаторска средства – 10.350.000,00

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број нових иновативних услуга	Број	2019.	-	1	1	2	Извештај Одељења ДД Извештаји РОЦД
Број унапређених иновативних услуга	Број	2019.	-	1	1	1	Извештај Одељења ДД Извештаји РОЦД
Број пружених услуга психосоцијалне и правне подршке	Број	2019.	-	2.000	2.000	2.000	Извештај Одељења ДД Извештаји РОЦД

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
3.2.1	Пружање бесплатне правне и психосоцијалне подршке	Одељење ДД	РОЦД	Током целе године сваке године (континуирано)	12.000.000,00	2021- 4.000.000,00 2022- 4.000.000,00	Буџет града 3.000.000,00 Донаторска средства

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
						2023- 4.000.000,00	9.000.000,00
3.2.2	Креирање програма за активно старење (са истраживањем)	Одељење ДД	РОЦД	До краја 2021. године	200.000,00	2021- 200.000,00	Буџет града 200.000,00
3.2.3	Спровођење програма за активно старење	Одељење ДД	РОЦД	Од IV квартала 2022. континуирано	900.000,00	2021- 300.000,00 2022- 300.000,00 2023- 300.000,00	Донаторска средства 900.000,00
3.2.4	Спровођење активности за међугенерациску солидарност	Одељење ДД	РОЦД	Током целе године сваке године (континуир.)	450.000,00	2021- 150.000,00 2022- 150.000,00 2023- 150.000,00	Донаторска средства 450.000,00

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:		Повећати обухват Рома и Ромкиња превентивним прегледима и побошљати доступност услуга здравствене заштите					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број Ромкиња обухваћених превентивним прегледима (на годишњем нивоу)		Број	2019.	200	2023.	250	Извештај Дома здравља и ЗМ
Број деце ромске националности обухваћено систематским прегледима на годишњем нивоу		Број	2019.	500	2023.	600	Извештај Дома здравља и ЗМ

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:		Повећати обухват Рома и Ромкиња превентивним прегледима и побошљати доступност услуга здравствене заштите					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број старијих (65+) обухваћених превентивним прегледима на годишњем нивоу		Број	2019.	-	2023.	100	Извештај Дома здравља и ЗМ
Број деце до 3 године обухваћено програмима раног развоја на годишњем нивоу		Број	2019.	100	2023.	250	Извештај Дома здравља и ЗМ

МЕРА 4.1:	Повећање доступности услуга кроз рад на терену са фокусом на жене, децу и старије (65+)		Тип мере:	обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	Одељење за друштвене делатности (Одељење ДД)		Партнери:	Дом здравља (ДЗ), здравствена медијаторка (ЗМ), Мобилни тим (МТ), ромске организације цивилног друштва (РОЦД)			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		ДА ¹⁷			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	560.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 200.000,00 2022 – 180.000,00 2023 – 180.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 560.000,00		

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број одраслих Рома и Ромкиња обухваћених превентивним прегледима на терену	Број	2019.	-	50	50	50	Извештај Дома здравља; Извештај ЗМ
Број деце ромске националности обухваћено прегледима на терену	Број	2019.	-	100	100	100	Извештај Дома здравља; Извештај ЗМ
Број старијих (65+) Рома обухваћених	Број	2019.	-	50	50	50	Извештај Дома

¹⁷ Одлука за покривање трошкова превоза за здравствене медијаторке

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
превентивним прегледима на терену							здравља; Извештај ЗМ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.1.1	Организовање прегледа на терену ¹⁸ (вакцинације, превентивни прегледи, мерење притиска и шећера и сл.)	Одељење ДД	Дом здравља, МТ, РОЦД	До краја III квартала сваке године	/	/	Из редовних делатности
4.1.2	Набавка опреме за обављање прегледа на терену	Одељење ДД	Дом здравља	До краја I квартала сваке године	290.000,00	2021-110.000,00 2022-90.000,00 2023-90.000,00	Буџет града
4.1.3	Доношење Одлуке за покривање трошкова превоза здравствених медијаторки	Одељење ДД		У I кварталу 2021. године	/	/	Из редовних делатности
4.1.4	Обезбеђење финансијских средстава за трошкове превоза здравствених медијаторки ¹⁹	Одељење ДД	ЗМ	Сваке године током целе године	270.000,00	2021-90.000,00 2022-90.000,00 2023-90.000,00	Буџет града

¹⁸ Најмање 2 пута годишње у Костолцу и 2 пута годишње у Пожаревцу

¹⁹ Преко повећања позиције за примарну здравствену заштиту – ДЗ за овај годишњи износ - у бруто износу 7.900 РСД *11 месеци

МЕРА 4.2:	Информисање и едукација ромског становништва у циљу ефикаснијег коришћење услуга здравствене заштите		Тип мере:	информативно едукативна		
Носилац мере:	Одељење за друштвене делатности (Одељење ДД)		Партнери:	Мобилни тим (МТ), Дом здравља (ДЗ), здравствена медијаторка (ЗМ), Превентивна патронажна служба (ППС), ромске организације цивилног друштва (РОЦД)		
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	510.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 170.000,00 2022 – 170.000,00 2023 – 170.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 510.000,00	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број Рома обухваћених активностима едукације и информисања	Број	2019.	-	360	360	400	Извештај Одељења ДД; Извештај МТ;

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.2.1	Организовање трибина и радионица у насељима за жене (очување репродуктивног здравља,...)	Мобилни тим	ЗМ, ДЗ, ППС, РОЦД	Током целе године сваке године-континуирано	150.000,00	2021- 50.000,00 2022- 50.000,00 2023- 50.000,00	Буџет града
4.2.2	Организовање трибина и радионица у насељима за старије (65+) (права на здравствену заштиту, правилна исхрана,	Одељење за ДД	МТ, ЗМ, ДЗ, ППС, РОЦД	Током целе године сваке године-	120.000,00	2021- 40.000,00 2022-	Буџет града

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
	превенција болести зависности...)			континуирано		40.000,00 2023- 40.000,00	
4.2.3	Организовање трибина и радионица у насељима за младе (права на здравствену заштиту, правилна исхрана, превенција ХИВ-а и полупреносивих болести, превенција болести зависности...)	Одељење за ДД	МТ, ЗМ, ДЗ, ППС, РОЦД	Током целе године сваке године-континуирано	120.000,00	2021- 40.000,00 2022- 40.000,00 2023- 40.000,00	Буџет града
4.2.4	Штампање и дистрибуирање едукативног и информативног материјала	Одељење за ДД	МТ, ЗМ, ДЗ, ППС, РОЦД	Током целе године сваке године-континуирано	120.000,00	2021- 40.000,00 2022- 40.000,00 2023- 40.000,00	Буџет града
4.2.5	Посете породицама	МТ	МТ у проширеном саставу	Током целе године сваке године-континуирано	/	/	Из редовних делатности

МЕРА 4.3:	Подршка програмима усмереним на рани развој	Тип мере:	информативно едукативна
Носилац мере:	Одељење за друштвене делатности (Одељење ДД)	Партнери:	Патронажна сестра, здравствена медијаторка (ЗМ), Мобилни тим у проширеном саставу, Предшколска установа (ПУ), ромске организације цивилн ог друштва (РОЦД)

Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		ДА ²⁰		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.740.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 580.000,00 2022 – 580.000,00 2023 – 580.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 1.740.000,00	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број деце укључене у радионице	Број	2019	-	500	500	500	Извештај Одељења ДД; Извештај патронажне сестре
Број мајки које су укључене у радионице	Број	2019	-	80	80	80	Извештај Одељења ДД; Извештај патронажне сестре

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.3.1	Организовање радионица са децом током „Дечије недеље“	Одељење за ДД	Патронажна сестра, ЗМ, МТ у проширеном саставу, ПУ, РОЦД	Септембар 2021. континуирано	1.500.000,00	2021- 500.000,00 2022- 500.000,00 2023- 500.000,00	Буџет града
4.3.2	Радионице за мајке	Одељење за ДД	Патронажна сестра, ЗМ, МТ у проширеном саставу, ПУ, РОЦД	IV квартал 2021. континуирано	240.000,00	2021- 80.000,00 2022- 80.000,00 2023-	Буџет града

²⁰ Проширење Одлуке за финансијску подршку породици са децом

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
						80.000,00	

ПОСЕБАН ЦИЉ 5: Побољшати квалитет становања припадника ромске националне мањине						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број лица ромске националности који су решили имовинско-правне односе	Број	2019.	-	2023.	300	Извештај Одељења за урбанизам и грађевинске послове

МЕРА 5.1:	Правна и техничка помоћ лицима ромске националности при решавању имовинско-правних односа у поступку озакоњења стамбених објекта		Тип мере:	обезбеђење добара и пружање услуга		
Носилац мере:	Одељења за урбанизам и грађевинске послове		Партнери:	Одељење за ДД;		
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	50.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 50.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 50.000,00	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број лица ромске националности којима је пружане помоћ при решавању имовинско-правних односа	Број	2019	-	200	200	200	Извештај Одељења за урбанизам и грађевинске послове

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
5.1.1	Израда и штампа упутстава за озакоњење стамбених објеката у којима живе Роми	Одељење за урбанизам и грађевинске послове	Одељење за ДД	Други квартал 2021. године	50.000,00	2021-50.000,00	Буџет града
5.1.2	Пружање услуга информисања и правног саветовања у вези са озакоњењем	Одељење за урбанизам и грађевинске послове,	Одељење за ДД	Континуирано сваке године	/	/	из редовних делатности

МЕРА 5.2:	Едукација о начину коришћења стамбеног простора и културе становања		Тип мере:	информативно едукативна		
Носилац мере:	Мобилни тим		Партнери:	Ромске организације цивилног друштва (РОЦД), Центар за социјални рад (ЦСР), Дом здравља (ДЗ), ЈКП, РИО		
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	1.250.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 450.000,00 2022 – 400.000,00 2023 – 400.000,00	Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Донаторска средства – 1.250.000,00	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број насеља у којима су ромска домаћинства обухваћена едукацијом	Број	2019	-	2	2	2	Извештај МТ
Број насеља обухваћених акцијама чишћења и озелењавања	Број	2019	-	2	2	2	Извештај МТ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
5.2.1	Израда и дистрибуција штампаног информативног материјала	Мобилни тим	РОЦД, ЦСР, ДЗ	III квартал сваке године	50.000,00	2021- 50.000,00	Донаторска средства
5.2.2	Теренска едукација и информисање у насељима ради подизања свести о очувању животне средине и одржавања хигијене стамбених простора и насеља	Мобилни тим	РОЦД, ЦСР, ДЗ, ЈКП, РИО, стручне службе ЈЛС	III квартал сваке године	300.000,00	2021- 100.000,00 2022- 100.000,00 2023- 100.000,00	Донаторска средства
5.2.3	Акције чишћења и озелењавања у ромским насељима, заједничке радне акције за просторно уређење насеља	Мобилни тим	РОЦД, ЦСР, ДЗ, ЈКП, РИО, стручне службе ЈЛС	Октобар сваке године	900.000,00	2021- 300.000,00 2022- 300.000,00 2023- 300.000,00	Донаторска средства

МЕРА 5.3:	Изградња социјалних станова		Тип мере:	обезбеђење добара и пружање услуга			
Носилац мере:	Служба за инвестиције		Партнери:	Мобилни тим, Одељење ДД, Служба за јавне набавке			
Период спровођења:	2021-2023.	Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):	120.000.000,00	Вредности фин. средстава по годинама (РСД):	2021 – 18.000.000,00 2022 – 102.000.000,00		Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	Буџет града – 18.000.000,00 Донаторска средства – 102.000.000,00	

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2021.	2022.	2023.	
Број стамбених јединица за које је обезбеђена локација и урађена пројектно-техничка документација	Број	2019.	-	21	-	-	Извештај Службе за инвестиције

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
5.3.1	Конкурисање на отвореном позиву за изградњу социјалних станова	Служба инвестиције за	-	2021. године	-	-	Из редовне делатности
5.3.2	Реализација пројекта изградње социјалних станова ²¹	Служба инвестиције за	Одељење ДД, Мобилни тим	До краја 2023. године	120.000.000	2021-18.000.000 2022-102.000.000 ²²	18.000.000 – Буџет ЈЛС (2021.) 102.000.000 – донаторска средства

²¹ Ова активност, односно пројекат ће се реализовати уколико буду одобрена финансијска средства од стране донатора

²² Зависиће од динамике одобравања пројекта од стране донатора

6 ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Израдом и усвајањем Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца за период 2021-2023. године стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета града у годинама реализације Локалног акционог плана, са једне стране, као и предуслови за аплицирање локалне власти на различитим конкурсима за инклузију расписаних од стране донатора или виших нивоа власти, са друге стране.

Акциони план садржи и процену трошкова активности предвиђених предметним планом, а неопходно је вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода по мерама и активностима у конкретним програмима буџета града, ради остваривања циљева програмског буџетирања и то:

- класификација расхода и издатака према уже дефинисаним надлежностима и мерама корисника буџета,
- одређивање конкретне сврхе на које се средства троше,
- одређивање начина потрошње средстава, а такође и повезаности са средњорочним циљевима,
- утврђивање елемената за мерење учинка спровођења мера.

Од програмског буџета на нивоу јединице локалне самоуправе, очекује се да исти:

- пружа јединствен оквир за утврђивање приоритетних расхода и издатака,
- унапређује координацију политика ради остваривања националних и локалних социјалних циљева,
- обезбеђује финансијски контекст средњорочним плановима корисника буџета,
- омогућава свим заинтересованим странама да уоче неефикасно трошење јавних средстава,
- доприноси унапређењу услуга јавне управе кроз процену односа њихове цене и квалитета,
- омогућава израду буџета који је транспарентнији и разумљивији за грађане.

Један од битних фактора у постављању релације између активности, рокова и извора финансирања, била је и динамика планирања и спровођења програмских активности/пројеката по годинама ЛАП, финансираних из буџета, односно донаторских средстава.

На средњорочном плану спровођења активности (од којих се неке активности спроводе само у једној години акционог плана, а неке се спроводе у континуитету, током три године) предвиђају се планирања средстава из буџета града Пожаревца у следећим износима:

Редни број	Ознака активности	Активност	Финансирање из буџета града Пожаревца 2021-2023. године
1	1.1.1	Ангажовање нових педагошких асистената у ПУ и ОШ	1.730.000,00
2	1.2.3	Организовање медијске кампање за упис деце у ППП и основну школу (штампање флајера, позиви, посете)	660.000,00
3	1.2.4	Едукативне радионице за родитеља о важности образовања	600.000,00
4	1.3.1	Обезбеђивање школског прибора	600.000,00
5	1.3.2	Обезбеђивање регресираних боравка деце у ПУ	1.790.000,00

Редни број	Ознака активности	Активност	Финансирање из буџета града Пожаревца 2021-2023. године
6	1.3.3	Обезбеђивање регресираних превоза за средњошколце	1.950.000,00
7	1.4.2	Радионице едукативног и креативног карактера за децу и родитеље	540.000,00
8	1.4.4	Организовање колективног уписа у ППП у ромским насељима у Костоцу	210.000,00
9	2.4.2	Спровођење програма стручне праксе Рома и Ромкиња	5.160.000,00
10	2.4.4	Запошљавање координатора за ромска питања у Управи ГО Костолац	1.350.000,00
11	3.1.2	Организовање радионица за подршку у превенцији свих облика насиља	300.000,00
12	3.2.1	Пружање бесплатне правне и психосоцијалне подршке	3.000.000,00
13	3.2.2	Креирање програма за активно старење (са истраживањем)	200.000,00
14	4.1.2	Набавка опреме за обављање прегледа на терену	290.000,00
15	4.1.4	Обезбеђење финансијских средстава за трошкове превоза здравствених медијаторки	270.000,00
16	4.2.1	Организовање трибина и радионица у насељима за жене (очување репродуктивног здравља,...)	150.000,00
17	4.2.2	Организовање трибина и радионица у насељима за старије (65+) (права на здравствену заштиту, правилна исхрана, превенција болести зависности...)	120.000,00
18	4.2.3	Организовање трибина и радионица у насељима за младе (права на здравствену заштиту, правилна исхрана, превенција ХИВ-а и полупреносивих болести, превенција болести зависности...)	120.000,00
19	4.2.4	Штампање и дистрибуирање едукативног и информативног материјала	120.000,00
20	4.3.1	Организовање радионица са децом током „Дечије недеље“	1.500.000,00
21	4.3.2	Радионице за мајке	240.000,00
22	5.1.1	Израда и штампа упутстава за озакоњење стамбених објеката у којима живе Роми	50.000,00
23	5.3.2	Реализација пројекта изградње социјалних станова	18.000.000,00
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из буџета града:	38.950.000,00

Одлуком о буџету града Пожаревца, у наредним годинама важења овог локалног акционог плана, потребно је предвидети износе средстава из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:

- Донације од иностраних земаља - извор 05;
- Донације од међународних организација - извор 06;
- Трансфере од других нивоа власти - извор 07;
- Добровољне трансфере од физичких и правних лица - извор 08.

Предметни извори финансирања су представљени у акционом плану са ознаком "донаторска средства", односно у наредној табели, према следећем:

Редни број	Ознака активности	Активност	Финансирање из донаторских средстава у периоду 2021-2023. године
1	1.3.1	Обезбеђивање школског прибора	660.000,00
2	1.4.2	Радионице едукативног и креативног карактера за децу и родитеље	4.860.000,00
3	2.5.2	Обуке за start-up	8.640.000,00
4	2.5.3	Обуке за женско предузетништво	8.640.000,00
5	2.5.5	Спровођење програма самозапошљавања Рома	1.800.000,00
6	2.5.6	Менторинг подршка за кориснике програма самозапошљавања	1.920.000,00
7	3.2.1	Пружање бесплатне правне и психосоцијалне подршке	9.000.000,00
8	3.2.3	Спровођење програма за активно старење	900.000,00
9	3.2.4	Спровођење активности за међугенерациску солидарност	450.000,00
10	5.2.1	Израда и дистрибуција штапаног информативног материјала	50.000,00
11	5.2.2	Теренска едукација и информисање у насељима ради подизања свести о очувању животне средине и одржавања хигијене стамбених простора и насеља	300.000,00
12	5.2.3	Акције чишћења и озелењавања у ромским насељима, заједничке радне акције за просторно уређење насеља	900.000,00
13	5.3.2	Реализација пројекта изградње социјалних станова	102.000.000,00
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из донаторских средстава:	140.120.000,00

Идентификацију донаторских средстава по изворима и износима, односно наменама за које донатори одобравају средства, као и динамику трајања сваког пројекта и процењене износе који би се могли односити на ромску популацију, у овом тренутку није било могуће свуда прецизно проценити (имајући у виду да су пројекти углавном у оквиру много већих целина или намена које се односе не само на националне мањине, него рецимо на породицу или омладину или незапослене, односно одређене социјалне групе, без прављења разлике по националној припадности).

Будући да је спровођење неких активности планирано за више година (почев од 2021. године) и да је при том, прецизно дефинисање активности условљено претходним спровођењем одређених анализа, прикупљањем података/стварањем базе података или процена, буџетирање је морало бити одложено за период након што поменуте процене буду спроведене, а њихови резултати доступни као полазна основа за креирање даљих реформских корака, па и буџетирања. Ако се томе додају и одређена ограничења у погледу оскудних статистичких и других пратећих података везано за ову специфичну проблематику, питање буџетирања обима финансијских средстава представљало је прилично комплексан и захтеван посао.

Комплексност буџетирања се везује и за постојећи механизам социјалне заштите на нивоу града Пожаревца, усклађен са релевантним законским прописима, а који се спроводи у складу са следећим нормативно - правним актима донетим од стране Скупштине града Пожаревца:

1) Одлука о социјалној заштити грађана града Пожаревца

Наведена Одлука²³ утврђује права на услуге у социјалној заштити и различите облике материјалне подршке у циљу пружања помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености. Стањем социјалне потребе сматра се стање у којем се појединац, породица суочава са препрекама у задовољавању потреба, услед чега не може да достигне или подржи квалитет живота или која нема довољно средстава за подмирење основних животних потреба, а не може да их оствари својим радом, приходом од имовине или из других извора.

Услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Град су:

1. Дневне услуге у заједници
 - а) дневни боравак
 - б) помоћ и нега у кући
2. Саветодавно-терапијске и саветодавно-едукативне услуге:
 - а) социо рехабилитациони клуб за децу и младе са проблемима у понашању
 - б) клуб за одрасла и старија лица
 - с) услуге саветовалишта
 - д) услуга медијације
3. Услуге смештаја:
 - а) привремени смештај у прихватилиште и прихватну станицу
4. Услуга подршке за самосталан живот
 - а) социјално становање у заштићеним условима
5. Програми унапређења социјалне заштите

Облици материјалне подршке о чијем се обезбеђивању стара Град су:

1. Право на једнократну помоћ
2. Право на накнаду трошкова сахране
3. Право на коришћење Народне кухиње
4. Право на путне трошкове и исхрану пролазника
5. Право на опремање стана штићеника

Разносврстност нормираних права и услуга у области социјалне заштите указује на висок ниво посвећености Града и његових органа за побољшање статуса најугроженијег слоја локалног становништва. Карактеристични облици коришћења права од стране ромске популације у граду Пожаревцу из наведене Одлуке која је на снази су једнократне помоћи (прибављање личне документације ради прибављања права у области социјалне заштите, набавка лекова и медицинских помагала). Такође, од стране Рома и Ромкиња користи се право на материјалну подршку у виду бесплатног obroка из Народне кухиње, односно трошкова превоза ученика. Утврђивање и начин признавања права регулисани су посебним правилницима о нормативима и стандардима, а према појединим врстама услуге и материјалним давањима.

²³ „Службени гласник града Пожаревца“, бр. 4/2013 и 13/2013

2) Одлука о финансијској подршци породици са децом²⁴

На основу Закона о финансијској подршци породици са децом ("Сл. гласник РС", бр. 113/2017 и 50/2018), Закона о предшколском васпитању и образовању ("Сл. гласник РС", бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017 – др. закон, 95/2018 – др. закон и 10/2019), Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон и 6/2020) и Закона о друштвеној бризи о деци ("Сл. гласник РС", бр. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94, 47/94, 48/94, 25/96, 29/2001, 16/2002 - др. закон, 62/2003 - др. закон, 64/2003 – испр. др. закона, 101/2005 - др. закон, 18/2010 - др. закон и 113/2017) град Пожаревац обезбеђује додатну подршку породицама са децом (укључујући и ромску популацију), и то путем доношења и спровођења предметне Одлуке. Право на финансијску подршку породици са децом обухвата:

- Новчану накнаду за прворођено дете,
- Новчану накнаду породици у којој се роде близанци, тројке или четворке,
- Поклон честитку за прва три рођена детета у Новој години у Општој болници „Воја Дулић“ Пожаревац,
- Регресирање трошкова боравка деце у Предшколској установи,
- Новчану накнаду деци настрадалог родитеља у вршењу службене дужности.

Имајући у виду спектар права на предметне новчане накнаде и регресирања, посебно из аспекта регресирања трошкова боравка деце у обданишту са становишта услова за остваривање тог права, можемо закључити да одређени број деце, односно породица, корисника овог права, су заправо припадници ромске националне мањине.

3) Одлука о финансирању дела трошкова превоза ученика средњих школа на територији града Пожареваца²⁵

Одлуком о финансирању дела трошкова превоза ученика средњих школа утврђују се услови и начин остваривања права на субвенционисани превоз редовних ученика средњих школа на територији града Пожареваца који путују у средње школе и то:

- из сеоских насеља до Пожареваца или Костолца,
- из Пожареваца за Костолац,
- из Костолца за Пожаревац и
- из месне заједнице Забела и месне заједнице Љубичево до Пожареваца и Костолца.

Субвенција трошкова превоза признаје се у висини од 30% цене аутобуске месечне ученичке карте и ту врсту накнаде могу да остварују сви ученици средњих школа који редовно похађају наставу и свакодневно путују од места становања до школе. Сви остали ученици средњих школа који су у неповољном материјалном положају или по другој основи (деца корисника новчане социјалне помоћи, деца на смештају у хранитељским породицама, деца на смештају у другој породици и деца која се налазе на школовању по индивидуалном образовном програму), оставарују право на регресирани превоз у висини цене превоза у јавном саобраћају и то у току целе текуће школске године. Одређени проценат средстава утрошених за наведену сврху, управо служи за решавање питања превоза ромске деце средњошколског узраста.

²⁴ „Службени гласник града Пожареваца“, бр. 4/2018, 9/2018 и 14/2018

²⁵ „Службени гласник града Пожареваца“, бр. 8/2011 и 2/2012

4) Одлука о утврђивању услова, начина, критеријума и поступка стипендирања лица на територији града Пожаревца²⁶

Одлуком су уврђени услови, начин, критеријуми и поступак стипендирања студената, чије се школовање финансира из буџета Републике Србоје, у високошколским установама чији је оснивач Република Србија или Аутономна Покрајина. Средства за оставаривање права се обезбеђују буџетом града, док је број студентских стипендија варијабилан и зависи од расположивих средстава у буџету града за одговарајућу годину. Критеријуми за избор стипендиста су дефинисани чланом 11. Одлуке (постигнут успех, степен високог образовања и материјални статус кандидата), али нису примењени блажи критеријуми за оцену кандидата, који би били примерени статусу остелићивих друштвених група, а према члану 4. Закона о ученичком и студентском стандарду²⁷.

За реализацију мера које су предвиђене претходним Одлукама обезбеђују се средства у буџету града Пожаревца. Одлуком о буџету града Пожаревца за 2020. годину, у години у којој се израђује Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца за период 2021-2023. годину, укупан износ издвајања за накнаде за социјалну заштиту из буџета на економској класификацији 472 износи 120.098.081,00 динара, односно 2,82% свих расхода и издвајања у текућој години. Овај податак није свеобухватан, имајући у виду да одређену величину финансијских средстава Град издваја за права и услуге предвиђених нормативно - правним актима, а да планирање расхода не врши на нивоу економске класификације 472 – накнаде за социјалну заштиту из буџета. Реалнију слику издвајања за социјалну заштиту налазимо у функционалној класификацији расхода према Правилнику о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем, према којем:

- за функцију 010 – болест и инвалидности издвајају се средства у висини од 27,15 милиона динара за дотације ОЦД које се баве лицима са инвалидитетом, затим за личне пратиоце детета и за финансирање ЛАП за особе са инвалидитетом,
- за функцију 040 – породица и деца се издвајају средства у висини од 20,5 милиона динара за сврхе према Одлуци о финансијској подршци породици са децом,
- за функцију 070 – социјална помоћ угроженом становништву неклассификованом на другом месту се издвајају средства у висини од 79,9 милиона динара, где припадају сва финансирања према и преко Центра за социјални рад, затим стипендије, народна кухиња и Црвени крст и
- за функцију 090 – социјална заштита неклассификована на другом месту издвајају се средства у висини од 37,15 милиона динара, са које се финансирају дневни центар, помоћ у кући и друге услуге у социјалној заштити, заједно са дотацијама цивилном сектору који реализује одређени вид социјалне заштите на локалном нивоу.

Према функционалној класификацији расхода укупна издвајања града у 2020. години износе 164,7 милиона динара (што је уједно и показатељ свих издвајања према програмској класификацији у програму 11 – Социјална и дечија заштита), а према релативном показатељу 3,87% у односу на укупан буџет града.

За мере које су предвиђене напред наведеним Одлукама, а путем којих се делом обезбеђују и средства за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца, потребно је и даље издвојити средства у буџету града – у току спровођења трогодишњег ЛАП-а, најмање у вредностима досадашњих апропријација према буџету за 2020. годину.

²⁶ „Службени гласник града Пожаревца“, бр. 18/2013

²⁷ „Сл. гласник РС“, бр. 18/2010, 55/2013, 27/2018 – др. закон и 10/2019

Поред наведених, а према усвојеном Локалном акционом плану за унапређење положаја Рома на територији града Пожаревца 2016-2020. године из буџета града додељена средства према Конкурсу за реализацију ЛАП у 2020. буџетској години у износу од 3,5 милиона динара, односно 1,4 милиона динара у оквирима програмске активности функционисања националних савета националних мањина – Рома, и то подршком пројектима 3 ромска удружења у 2020. години.

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима у оквиру појединих посебних циљева из ЛАП-а, **подразумева њихово буџетирање путем Одлуке о буџету града у периоду спровођења акционог плана, дакле у периоду од 2021-2023, у складу са расположивим изворима финансирања у конкретној години буџетске потрошње.** У складу са Упутством за израду програмског буџета, спровођење појединих мера потребно је планирати **као програмску активност** (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно **као пројекат** (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром). Када се посматрају поједине области којима се ЛАП бави, онда поједине мере и активности по посебним циљевима припадају разним програмима локалног буџета.

1) Повећати укљученост и успешан завршетак предшколског, основног, средњег и факултетског образовања деце и младих ромске националности и интензивирати функционално описмењавање одраслих Рома

Према предложеним мерама из акционог плана, потребно је предвидети буџетска средства за финансирање ангажовања педагошког (педагошких) асистената у Предшколској установи у оквиру програма 8 – Предшколско васпитање и образовање, на одговарајућим апропријацијама индиректног корисника буџета града у програмској активности 2001-0001 Функционисање и остваривање предшколског васпитања и образовања, у разделу 5. главе 6.

Медијску кампању за упис деце у ППП и основну школу, односно едукативне радионице за родитеље потребно је буџетирати преко одобрене, нове програмске активности 2001-0002 Подршка родитељима за упис деце у предшколску установу, са одговарајућим економским класификацијама, у зависности од потребних услуга и материјала.

Обезбеђивање школског прибора, регресираних боравка у ПУ, превоза деце средњошколског узраста потребно је предвидети у програму 11 програмске активности 0901-0006 - Подршка деци и породица са децом, а ради побољшања статуса ученика, посебно ромске деце у складу са тежњом о њиховој инклузији и подстицаја наставка школовања.

Едукативне радионице које се финансирају удруженим средствима буџета града и донатора предлаже се планирати као посебан пројекат, у оквирима директног корисника буџета-Градске управе у оквирима програма 9 – основно образовање и васпитање.

2) Подићи ниво запошљивости, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица

Спровођење постављеног посебног циља кроз сензибилизацију свих актера у области запошљавања ромског становништва, samozapoшљавања, подизања компетенције за радно ангажовање укључивањем незапослених лица у програме функционалног и додатног образовања и повећања њихове информисаности, потребно је спроводити активности предвиђене овим ЛАП-ом у сарадњи са Националном службом за запошљавање кроз закључивање посебних споразума са НСЗ. Буџетирање средстава за предвиђене активности потребно је реализовати у оквиру

програма 3 – Локални економски развој, преко програмских активности 1501-0002 – Мере активне политике запошљавања (стартап, samozapošljavanje), односно преко 1501-0003 – Подстицаји за развој предузетништва (у случајевима подстицаја женском предузетништву). Када је реч о стручној пракси у оквиру јавног сектора, препоручује се спровођење активности преко надлежног органа НСЗ, док запошљавања ромског координатора, потребно је буџетирати у оквиру предвиђених апропријација за накнаду запосленима у Градској управи у оквирима програмске активности 0602-0001 Функционисање локалне самоуправе и градских општине, у програму 15.

3) Проширити и унапредити социјалне услуге и побољшати доступност информација о правима из области социјалне заштите

Активности које се везују за унапређење постојећих и успостављање нових иновативних социјалних услуга за ОСИ и старија лица треба буџетирати у оквиру више програма 11 – Социјална и дечија заштита. Активности највећим делом припадају програмској активности 0901-0004 Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, где је потребно примењивати изворе финансирања 01 – приходи из буџета, односно 06 – Донације од међународних организација, 56 – Финансијска помоћ ЕУ.

4) Повећати обухват Рома и Ромкиња превентивним прегледима и побољшати доступност услуга здравствене заштите

Ради реализације предвиђених активности у области здравља потребно је буџетирати средства за набавку опреме за теренски рад медицинског особља, трошкови превоза, преко Дома здравља у Пожаревцу и то у оквиру програма 12, програмске активности 1801-0003 - Спровођење активности из области друштвене бриге за јавно здравље, преко економске класификације 464 са циљем стварања услова за очување и унапређење здравља локалног становништва. Преостали део предвиђених активности, посебно у оквиру мера за побољшање информисаности и едукације ромског становништва о повећању ефикасности коришћења здравствене заштите, потребно је финансирати кроз подршку цивилног сектора, преко годишњег конкурса за реализацију ЛАП за Роме 2021-2023.

5) Побољшати квалитет становања припадника ромске националне мањине

Активности које се везују за овај посебан циљ треба да буду буџетиране у оквиру више програма локалног буџета. Издатке за израду пројектно-техничке документације и за капиталне пројекте за изградњу социјалних станова треба планирати у оквиру посебног пројекта, у оквирима програма 1 – Становање, урбанизам и просторно планирање.

Активности на чишћењу ромских насеља и његовог уређења треба планирати у оквиру програма 2 и програмске активности 1102-0003 Одржавање чистоће на јавним површинама, док озелењавање преко програмске активности 1102-0002 Одржавање јавних зелених површина.

Осим извора 01 - Приходи из буџета, за финансирање предложених мера и активности потребно је предвидети друге изворе за реализацију (у већој мери у односу на буџет), као што су 07, или 08, односно извор 56 и то након закључења уговора о финансирању са вишим нивоима власти, донаторских средстава или помоћи ЕУ, поштујући одредбе члана 5. став 6. Закона о буџетском систему.²⁸

²⁸ „Сл. гласник РС“, бр. 54/2009, ..., 31/2019 и 72/2019)

7 ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

У овом поглављу постављен је основ за праћење спровођења ЛАП-а, као и вредновање учинка који ће бити постигнут његовом имплементацијом, у смислу утврђивања одговорности како за реализацију конкретних мера и активности, тако и за оствареност дефинисаних циљева ЛАП-а, затим за дефинисање рокова за извештавање, модела извештаја и одговорности за њихово састављање, а такође, и начина праћења спровођења ЛАП-а и интерне комуникације међу актерима укљученим у овај процес. Сврха овог поглавља јесте да се јасном поделом улога и одговорности, као и прецизирањем поступка спровођења, мониторинга и евалуације ЛАП-а омогући, у задатим околностима, постизање оптималних резултата за ромску заједницу града Пожареваца у односу на планиране циљеве, мере и активности.

7.1 Поступак спровођења и одговорност актера

ЛАП за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожареваца спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности утврђених у поглављу 5 - Акциони план (у даљем тексту: АП), а одговорност за спровођење имају субјекти који су у Акционом плану наведени као "носиоци", а то су сви релевантни актери у конкретној области – представници институција и организација цивилног друштва, при чему ће целокупан процес координирати Одељење за друштвене делатности.

Спровођење мера, активности и пројеката у оквиру посебних циљева ће пратити Савет за унапређивање положаја Рома града Пожареваца кога чине представници релевантних институција у области образовања, здравства, запошљавања, становања и социјалне политике, као и представници организација цивилног друштва које се баве питањима ромске популације. Савет ће имати 7 чланова, а стручне и административне послове за потребе Савета ће обављати Одељење за друштвене делатности.

У непосредној реализацији мера, активности и пројеката обухваћених АП-ом активно учествују актери који су у оквиру АП наведени као "партнери", међу којима се, између осталог, налазе: Предшколска установа „Љубица Вребалов“, основне и средње школе, Дом здравља Пожаревац, Центар за социјални рад Пожаревац, Национална служба за запошљавање - филијала Пожаревац, Полицијска управа Пожаревац, Регионална привредна комора, педагошки асистенти, здравствене медијаторке, ромске и друге организације цивилног друштва и други локални актери.

Праћење спровођења појединачних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за општи циљ, свих 5 посебних циљева и све мере. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- 1) редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију ЛАП-а електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,
- 2) прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка—обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију ЛАП-а, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора итд.,
- 3) дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрожити спровођење ЛАП-а, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,

- 4) информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење ЛАП-а,
- 5) припрему и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о реализацији ЛАП-а.

У поступку праћења спровођења ЛАП-а најмање 2 пута годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење ЛАП-а, а састанке сазива и организује Одељење за друштвене делатности Градске управе у сарадњи са Саветом за унапређивање положаја Рома града Пожаревца.

7.2 Вредновање учинка и извештавање

За разлику од мониторинга спровођења ЛАП-а који представља континуиран процес током целокупног периода на који се ЛАП усваја, евалуација односно вредновање учинка оствареног применом ЛАП-а биће периодично рађена. Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса стратешког планирања.

У складу са *Законом о планском систему* евалуација обухвата:

- *Ex-post* анализу ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца за период 2021 – 2023. године, која се спроводи након истека периода важења ЛАП-а.

На основу налаза добијених *ex-post* анализом, односно оценом релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости спроведеног ЛАП-а, вршиће се даље планирање социјалног укључивања Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца у наредном трогодишњем периоду.

Годишњи извештај о реализацији ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца, припрема Одељење за друштвене делатности и исти подноси Савету за унапређивање положаја Рома града Пожаревца на усвајање. Након тога се годишњи извештај доставља Градском већу града Пожаревца које даје сагласност на годишњи извештај најкасније до 31. марта текуће године за претходну. Наиме, Одељење за друштвене делатности ће пратити имплементацију мера, активности и пројеката и координирати све активности везане за имплементацију сваког посебног циља. Одељење за друштвене делатности најкасније до 31. јануара текуће године доставља образац годишњег извештаја свим партнерима да га попуне у погледу остварених индикатора за мере у чијој реализацији су непосредно учествовали. Рок за прикупљање података за потребе годишњег извештаја не може бити дужи од месец дана. Одељење за друштвене делатности ће, након добијања података, приступити обједињавању годишњег извештаја за свих 5 области социјалног укључивања Рома. Након тога ће Савет за унапређивање положаја Рома града Пожаревца размотрити и усвојити извештај на који сагласност даје Градско веће града Пожаревца.

Трогодишњи извештај о реализацији ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца за период 2021- 2023. године, припрема Одељење за друштвене делатности и исти подноси Савету за унапређивање положаја Рома града Пожаревца на усвајање. Након тога се трогодишњи извештај доставља Градском већу које разматра исти и доставља га Скупштини Града најкасније у року од 120 дана по истеку треће календарске године од дана усвајања ЛАП-а. Подела одговорности и начин припреме трогодишњег извештаја су исти као и код годишњих извештаја, само се за ову прилику користи посебан образац трогодишњег извештаја.

8 Листа скраћеница

ДЗ	Дом здравља
ЕУ	Европска унија
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЛАП	Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца
Мобилни тим (МТ)	Мобилна јединица за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу
НВО	Невладина организација
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСП	Новчана социјална помоћ
РОЦД	Ромске организације цивилног друштва
ОШ	Основна школа
ПУ	Предшколска установа
ПВО	Предшколско васпитање и образовање
РС	Република Србија
СКГО	Стална конференција градова и општина
Стратегија	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године
СШ	Средња школа
ЦСР	Центар за социјални рад

9 ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Решење о формирању и именовању Радне групе за израду Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња са територије града Пожаревца за период 2020-2023. године.